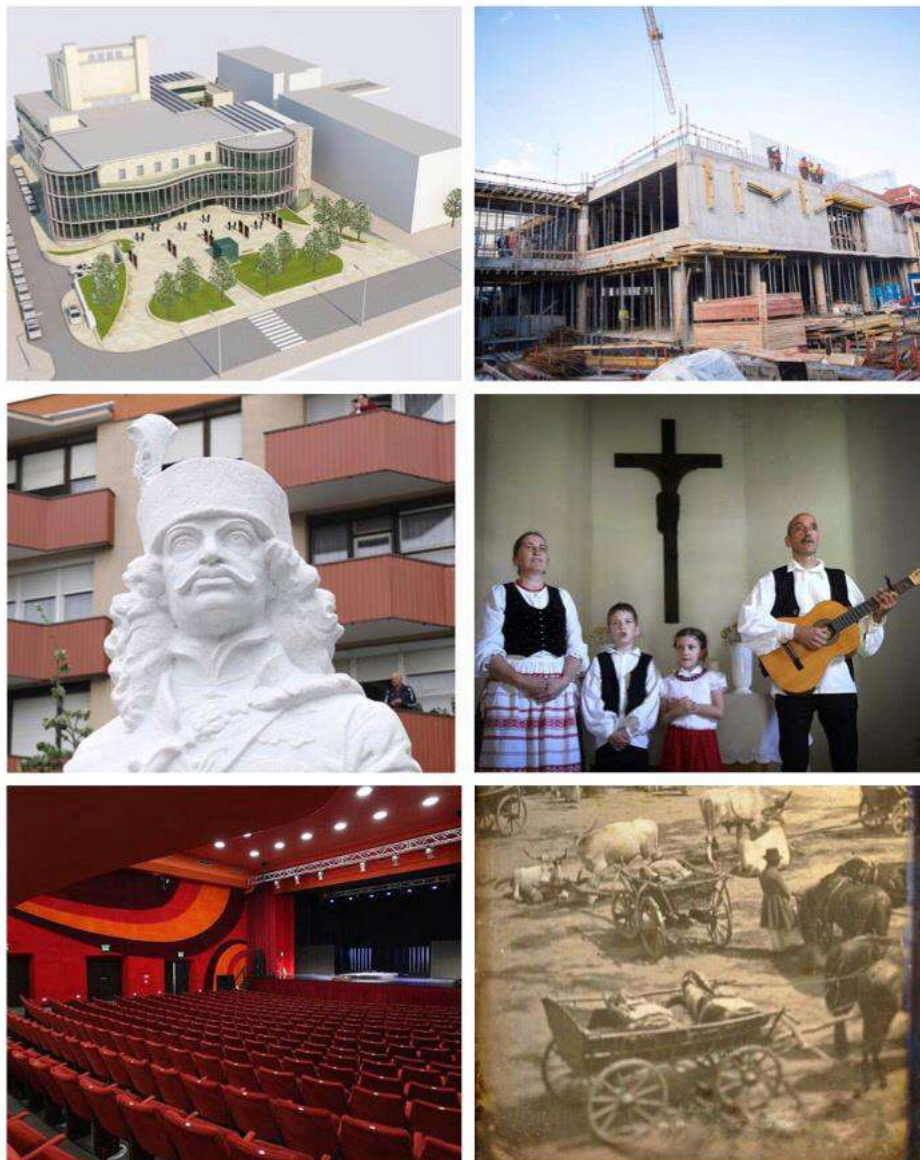

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város kulturális koncepciója 2021-2026

Készítette:

Balaicz Zoltán polgármester
Horváth Gábor közművelődési szakreferens

Közreműködtek:

Flaisz Gergő, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ igazgatója
Kiss Gábor, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója
dr. Kostyál László, a Göcseji Múzeum igazgatója
dr. Besenczi Árpád, a Hevesi Sándor Színház igazgatója
Szűcs István, a Griff Bábszínház igazgatója

Tartalom

1.	Bevezetés.....	3
2.	Helyzetelemzés.....	3
3.	Kulturális feladatot ellátó intézmények	11
3.1	Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ	12
3.2	Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	20
3.3	Göcseji Múzeum	25
3.4	Hevesi Sándor Színház	31
3.5	Griff Bábszínház	34
3.6	Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok.....	35
3.7	Helyi termelői és kézműves piac – Göcsej Tudásközpont	37
3.8	Az egykori Korona szálló épülete	38
3.9	Kvartélyház Szabadtéri Színház Kft.....	38
3.10	Zalaegerszegi Rendezvényszervező Kft.	39
3.11	Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára	39
3.12	Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum	40
3.13	Nemzeti Művelődési Intézet	40
3.14	Zalai Népzene Háza	40
3.15	Botfai Erdődy-Hűvös Kastély – Mindszenty Ifjúsági Ház	41
3.16	Csácsi kastély.....	41
3.17	Andráshidai közösségi ház.....	42
3.18	A Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium belső udvara.....	42
3.19	Kertvárosi katolikus közösségi tér	42
3.20	Móricz Zsigmond Művelődési Ház.....	43
4.	Várostörténet	43
5.	Gazdaság és kultúra.....	44
6.	A helyi identitás és kohézió erősítése	45
7.	Évfordulók kultúrája	48
8.	Alanyi jogon támogatott kulturális szervezetek.....	49
9.	Turizmus és kultúra	52
10.	A belváros kultúrája.....	53
11.	Képzőművészet Zalaegerszegen.....	56
12.	Városi képtár	57
13.	Kultúraformálóink szellemi és tárgyi hagyatékának gondozása	59
14.	A kulturális intézményekben dolgozó munkatársak elismerése	61
15.	Köztéri alkotások	62
16.	Nemzeti értékeink- Zalaegerszegi Települési Értéktár	67
17.	A kulturális koncepció kiemelt infrastruktúrafejlesztési céljai 2021-2026 között	68
18.	Zárszó	69

1. Bevezetés

Zalaegerszeg kulturális élete különleges, történetének talán legvirágzóbb évei elé néz. Soha nem újult meg egy időben annyi kulturális intézmény, mint amennyi a jelen koncepció időszakában fog. A Göcseji Múzeum, a Göcseji Falumúzeum, a Hevesi Sándor Színház és a Griff Bábszínház épületeinek rekonstrukciója mellett két új komplexum, a Mindszentyneum és a kézműves mesterségek oktatására is lehetőséget nyújtó kézműves piac áll hamarosan a kultúra szolgálatába. Megújul és kulturális funkciót kap a volt KISZÖV székház. Ugyancsak sikerül megmenteni és felújítani a volt tiszti klubot is, ahol szintén lesz lehetőség kulturális értékeink, elsősorban festőművészeink alkotásainak bemutatására. A Modern városok program keretében jelképes gesztusként visszaépítjük a mérlegházat. A Gébárti Kézművesek Háza új szárnyának megépítését követően nemcsak az alkotóház szűkebb környezete, de a kulturális programoknak is otthont adó gébárti szabadidőközpont is átfogó fejlesztések helyszíne lesz. Nem kulturális intézmény, de az újonnan épülő multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnok minden bizonnyal számos, a 21. század technikai elvárásainak megfelelő kulturális nagyrendezvény otthona is lesz.

E páratlan lehetőség, nem kis kihívást is jelent, hiszen egy modern technikával felszerelt, számos elemében megújuló intézményrendszert kell működtetni, amelynek fenntartása az eddigieknél lényegesen összetettebb szerepvállalást igényel.

Az építkező munka mellett azonban kiemelt feladatot kell, hogy kapjon a koronavírus okozta világjárvány kulturális és közéletünkre gyakorolt hatásának ellensúlyozása. A több mint egy éve tartó rendkívüli helyzet érezhetően lazítja, roncsolja társas kapcsolataink szöveteit, amely az online térben való aktivitással némileg enyhíthető, helyreállításukra azonban csak a veszélyhelyzet megszűnését követően lesz lehetőség,

2. Helyzetelemzés

Számos tényező indokolja, hogy a jelen kulturális koncepció bevezetéseként hosszabb lélegzetvételi helyzetelemzéssel vegyük számba a Zalaegerszeg kulturális életében történt változásokat, elért eredményeket:

- Az előző koncepció a 2015-2019-ig terjedő időszakra szólt. Az új koncepció kidolgozása és elfogadása 2020 első felében lett volna esedékes, a koronavírus járvány kitörése azonban életünk szinte valamennyi területét, így a város kulturális életét is alapjaiban rengette meg, amely miatt a koncepció elkészítését háttérbe helyezve, egy addig teljesen ismeretlen helyzet kihívásaira kellett gyors és megfelelő válaszokat adni kihasználva a közművelődésben rejlő erőforrásokat is.
- Bár számtalan esetben lemondani, vagy időben áthelyezni kényszerültünk programjainkat, projektjeinket, rendkívül tevékeny, eredményekkel teli évet tudhat magáénak a város kulturális szempontból.
- Több jogszabályváltozás is történt az elmúlt időszakban, amely alapvetően érintette a színházak finanszírozását és kulturális szférában dolgozó munkavállalók jogviszonyát.
- Több olyan kulturális nagyberuházás is kezdetét vette, amelyek az elkövetkezendő évtizedekben jelentős mértékben fogják alakítani Zalaegerszeg kulturális szerepét nem csak helyi, de megyei, sőt országos viszonylatban is.

A világvárvány hatása a helyi kultúrában:

2020. január 22-én nagy sikerű gálaest keretében ünnepeltük meg a Magyar Kultúra Napját, majd pár hétre rá színes farsangi felvonulással búcsúztattuk a telet akkor még nem sejtve, hogy rövid időn belül a Hevesi Sándor Színház munkatársai maszkokat fognak varrni, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ alkalmazottjai pedig mintegy 60 ezer maszkot csomagolnak össze, hogy valamennyi zalaegerszegi lakos otthonába megérkezhesen a védekezés elsődleges eszköze.

Mivel a kulturális tevékenységek jelentős részére társas események (színházi előadások, kiállítás megnyitók, koncertek, hangversenyek, könyvbemutatók, fesztiválok, szakkörök, tanfolyamok, konferenciák, településrészi napok, jótékonyági események) formájában valósul meg, a korlátozó intézkedések rendkívül érzékenyen érintették e területet. A programok hosszú időn át való elmaradásával érezhetően romlik a közérzetünk, lazulnak társadalmi kapcsolataink, amelyek hosszútávon komoly veszélyt jelentenek mentális egészségünkre. Ha azonban a „mindenben van valami jó” elvét követjük, most igazán tudatunkba véshetjük, milyen fontos szerepe van az eddig teljesen természetesnek vett kulturális életünknek, amelyet minden bizonnyal még nagyobb becsben tartunk majd a vírushelyzet – reményeink szerinti – mielőbbi normalizálódásával. A mentális, érzelmi tényezők mellett szólni kell a nagy mértékű, különösen az előadóművészeteket sújtó bevételkiesésről, amelyek intézményeink bevételeinek jelentős hányadát teszik ki. E veszteség elhúzóó hatásával az előttünk álló időszakban is számolni kell.

Zalaegerszeg mindig is zászlóshajóként tekintett a nemzeti öntudatunk, lokálpatrióta mivoltunk alapját jelentő kultúrára, amelynek hagyományai mögött több évtizedes következetes munka áll. Talán ennek is köszönhető, hogy valamennyi művelődési intézményünk kiválóan oldotta meg a virtuális térbe való átköltözést, így a művelődéshez való jogát minden zalaegerszegi polgár tovább gyakorolhatta még ha szűkebb keretek között is, amelyre kiváló példa a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem „A zenéről pár percen” című programja, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár online könyvbemutatói, a Kvártélyház március 15-e tiszteltére forgatott kisfilmje, és a „Mondj egy verset, amiben van egy szín” című online felhívása versmondásra, vagy a Zalai Táncegyüttes „Tisztelet a hősöknek” című kisfilmje. A közösségi média nyújtotta lehetőségeket a legváltozatosabb módon talán a Göcseji Múzeum használta ki számos virtuális eseményt, bejegyzést felvonultatva az online térben. E példák mellett különleges szabadtéri produkcióval találkozhatott a közönség, anélkül, hogy ki kellett volna lépnie az utcára: a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem igazgatója az intézmény zongoráját egy platós autón szólaltatta meg a város több pontján. A rendkívüli helyzet első hónapjaiban felhalmozódott feszültséget kiválóan oldotta e nagyszerű kezdeményezés egyedi zenei élményt nyújtva a város lakosságának. Említést kell még tenni Kósa Ruben, a Zalai Néptáncegyüttes művészeti vezetőjének „napi népi” címmel közösségi médiában tartott rövid néptáncbemutatóiról, Laposza Julcsi népzenei mediátor online gyerekprogramjairól, oktató kisfilmjeiről, amelyek mind kiváló példák a kulturális értékek online térben való terjesztésére.

Ahhoz, hogy a kulturális intézmények és szervezetek (egyesületek, alapítványok) elvégezhesék a megkezdett munkát és eredményesen tudjanak fellépni a létüket is fenyegető helyzettel szemben, az önkormányzat a nehéz gazdasági és pénzügyi helyzet ellenére is biztosította a szükséges forrást, amelynek mértéke az alanyi jogon támogatott szervezetek esetében a 2019. évi bázis összeg 50%-át jelentette.

Főbb események az előző kulturális koncepció lejárátát követően:

A világvárvány kezelésével járó -életterünket szűkítő- korlátozó intézkedések ellenére 2020-ban és a 2021-ben az alábbi kulturális események, projektek valósultak meg, fejeződtek be:

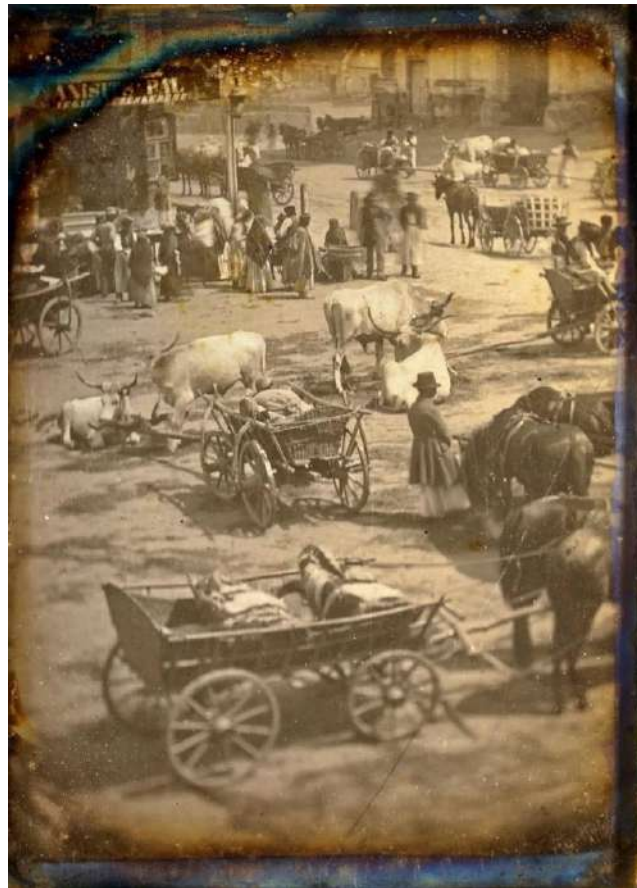
- Országzászló és a magyar szabadság emlékművének felavatása
- II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem szobrának felavatása

- Göcseji-Pataki Ferenc emléktábla felavatása
- Fekete György, Zalaegerszeg díszpolgára emléktáblájának felavatása
- A 47. Honvéd Zászlóalj emlékezete című konferencia
- Magyarország útja a trianoni békeszerződéshez című konferencia
- Képzőművészet Zalaegerszegen című album bemutatója
- Dr. Havas Rezső: A Kárpátoktól az Alpokig – Egy légvédelmi tüzér főhadnagy naplója, 1944-1945 című kötet bemutatója
- A 47. Honvéd Zászlóalj története 1848-1849 című kötet bemutatója
- „Megformálta a föld porából...” Németh János kisplasztikai című kötet bemutatója
- A Kultúra Mecénása-díj és a közművelődésben dolgozó kollégák elismeréseinek átadása
- Zalaegerszegi honvédek a keleti arcvonal mögött című kötet bemutatója
- Városi Hangverseny- és Kiállítóterem belső tereinek felújítása
- Art mozi nagytermének felújítása, közösségi téré alakítása
- A Városi Hangverseny- és Kiállítóterem új zongorájának avatása
- Mimik Art galéria megnyitása
- A 35 éves Harangláb Népzenei Együttes jubileumi koncertje
- Panoráma Népművészeti Galéria megnyitása a Gébárti Kézművesek Házában
- Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ előtti tér avatása
- Egerszeg birtoktól Egerszeg váráig című kötet bemutatása

- VI. Zalaegerszegi szalon - képzőművészeti tárlat megnyitója
- Laposa Julcsi Príma díjas népzeneész, zenei mediátor NÉPI hang-színek című kiadványsorozata újabb darabjának bemutatása
- Balaton László a Göcseji Falumúzeumhoz kapcsolódó kiadványának bemutatása
- Keresztury Dezső-díj átadása
- A legelső zalaegerszegi felvétel, a város főterét az 1840-es évek második felében ábrázoló dagerrotípija felhasználási jogainak megvásárlása

A felsorolás jól érzékelteti kulturális életünk gazdagságát, hiszen ha nincs a világvárvány, még több tudományos konferenciára, egyéb nagy jelentőségű kulturális eseményre kerül sor.

Jogsabályi változások:

- Az önkormányzat a színházat és a bábszínházat az előző évtizedben is állami szerepvállalással tartotta fenn. A 2020. évtől 2024. december 31-ig terjedő időszakban is az Emberi Erőforrások Minisztériuma és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közös működtetési megállapodás keretében tartja fenn a Hevesi Sándor Színházat és a Griff Bábszínházat, amelynek keretében az EMMI, társműködtetői felelősségéből adódóan költségvetési támogatást biztosít a színházak működési költségeinek fedezéséhez. A megítélt támogatásból 2020-ban a Hevesi Sándor Színház

esetében 35 millió forintot, a Griff Bábszínház esetében 7 millió forintot bérfejlesztésre, 2021-ben beépülő bérfizetésre kell fordítani.

- A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonya 2020. november 1. napjával munkaviszonnyá alakult át. A vonatkozó jogszabály, amely a közszolgáltatások hatékonyabb ellátása, a közszolgáltatások ellátására foglalkoztatottak jogviszonyainak a közszolgáltatás jellegéhez és tartalmához igazodó differenciálása, továbbá munkájának anyagi elismerése elősegítése, valamint a kulturális közszolgáltatások kiszélesítése és azok 21. századi követelményeknek való megfelelése érdekében került megalkotásra, fontos kitétele volt, hogy a munkáltatónak a további foglalkoztatást biztosító munkaszerződés tartalmi elemeire vonatkozó ajánlatot úgy kellett megtenni, hogy az abban szereplő munkabér összege nem lehet alacsonyabb mértékű annál, mint amekkora összegre a közalkalmazott illetményként - ideértve a fizetési osztály és a fizetési fokozat szerint megállapított illetményt, a munkáltató döntésén alapuló illetményrészt, az illetménykiegészítést, az illetménypótlékot és a rendszeres keresetkiegészítést - 2020. október 31-én jogosult volt. Az új szerződést hét munkavállaló kivételével mindenki aláírta. A törvény hatálybalépését követően e pénzügyi garancia mellett a kulturális ágazatban 6%-os bérnövekedésre került sor, amelynek 54.752.626 Ft összegű fedezetét az állam biztosította.

Kulturális nagyberuházások:

- 2020-ban látványos szakaszához ért az Göcseji Múzeum 1,85 milliárd forint összegű felújítása és megkezdődött a múzeum új szárnyának építése 8,3 milliárd forintos beruházással, amely Mindszenty József egykori zalaegerszegi apátplébános, későbbi bíboros, esztergomi érsek életének, a kommunista diktatúra egyházüldözésének és Zalaegerszeg középkori várának állít emléket a modern technika eszközeivel.
- Megkezdődött a Hevesi Sándor Színháznak és a Griff Bábszínháznak otthont adó épület és a színház felújításának és átépítésének tervezése, amelynek költsége: 255 millió forint.
- Zajlik a kulturális nagyrendezvények (koncertek, művészeti előadások) fogadására is alkalmas új multifunkciós sport- és rendezvénycsarnok tervezése, amelynek költsége: 523 millió forint.
- Folyik a volt MMIK helyére tervezett konferencia, koncert és rendezvényközpont tervezése, amelynek költsége 190,5 millió forint.
- 718 millió forint ráfordítással épül a kézműves termékek helyi piaca.
- Megkezdődött a Göcseji Falumúzeum felújítása, amely 218 millió forint önkormányzati és három milliárd forint összegű állami támogatásból újul meg.
- Mintegy 100 millió forintból megújult és átalakult a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár olvasóterme majd a felső szintje, korszerűsödött a kölcsönzőrész mennyezete és világítása, egy későbbi ütemben a kölcsönzőrészleg padlózata.

A 2015-2019. közötti kulturális koncepció kiemelt céljainak megvalósulása:

Az előző ciklus az alábbi célkitűzéseket tartalmazta, amelyek egy része megvalósult, más részük a körülmények, célok megváltozásával nem, vagy nem teljesen az eredeti tervek szerint valósult meg.

	Cél	Megvalósulás
1.	A Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ és a Zalaegerszegi Városrészek Művelődési Központja és Könyvtára működtetésének újragondolása	Az újragondolt struktúrában Zalaegerszeg közművelődési feladatait a Keresztury Dezső Városi Művelődési központ látja el, amelybe beolvadt a Zalaegerszegi Városrészek Művelődési Központja és Könyvtára. Az intézmény 11 telephelyével teljesen lefedi a kulturális feladatellátást. Ez a működési forma az elmúlt években bevált, így a jelen keretek közötti működtetése a továbbiakban is indokolt.
2.	Az MMIK felújítása, közművelődési-közgyűteményi funkciókkal való megtöltése	Zalaegerszeg 2015-ben vette át ingyenesen az épület tulajdonjogát az államtól annak reményében, hogy pályázati támogatással oda költöztette volna a Griff Bábszínházat és a VMK egyes részlegeit. Mivel az elmúlt években már nem volt ilyen célra állami vagy európai uniós pályázat a város az elmúlt évben visszaadta az ingatlant az államnak. Közben új cél fogalmazódott meg. A járműipari tesztpálya miatt szükséges szálloda terveit az önkormányzat készíteti el, majd azokat átadja az állami beruházási ügynökségnek, hogy a bontást és majd az építést megvalósítsa, valamint kiválassza a

		leendő üzemeltetőt. Bár az épület elsődlegesen nem kulturális célokat fog szolgálni, annak (modern eszközökkel felszerelt) rendezvényterme koncertek, kulturális események fogadására is alkalmas lesz.
3.	A Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ átköltöztetése az MMIK-ba	lásd 2. pont
4.	A Griff Bábszínház átköltöztetése az MMIK-ba	lásd 2. pont (Átköltözés helyett a bábszínház teljes mértékben megújul és bővül.)
5.	Városi Képtár és Látványraktár kialakítása az MMIK-ban	A folyamatban lévő kulturális nagyberuházások más prioritások mentén jelölik ki a város kulturális életének irányvonalát, így a Városi Képtár felépítése helyett egy kompromisszumos javaslatot fogalmaz meg a koncepció.
6.	A ZeGesz elhelyezése az MMIK-ban	lásd 2. pont
7.	Landorhegyi Kulturális és Civil Ház	lásd 2. pont
8.	Az Art Mozi épületének felújítása és új funkcióval való tovább működtetése konferenciaterem kialakításával	Az új funkcióknak megfelelő felújítás megtörtént.
9.	A Városi Hangverseny- és Kiállítóterem és a Gébárti Kézműves Ház felújítása, korszerűsítése	Mindkét intézmény felújítása, illetve bővítése megtörtént. A Gébárti Kézművesek Háza környezete a tradicionális fa sírjelek parkjával bővült 2019-ben.
10.	KultúrZóna létrehozása az egykori Zóna étterem épületében	Az épület állami tulajdonba került és kormányablakként működik. Fő célunk, hogy Zalaegerszeg belvárosának e meghatározó épületét megmentsük, sikerült.
11.	A Göcseji Múzeum épületének rekonstrukciója pályázati források bevonásával	Az intézmény felújítása folyamatban van. Az átadás 2022-re várható. A projekt költsége 1,85 milliárd forint.
12.	Mindszenty József Múzeum és Zarándokközpont létrehozása	A 8,3 milliárd forintból felépülő intézmény építési munkálatai zajlanak, az átadás 2022-re várható
13.	Falumúzeum fejlesztése	Az intézmény átfogó fejlesztése megkezdődött. A 218 millió forint városi (TOP) forrás nagy részét már fel is használtuk, a 3 milliárdos állami beruházás pedig hamarosan elindul.
14.	A Hevesi Sándor Színház színpadtechnikájának és közönségforgalmi részének felújítása	A 2015-ös tervhez képest átfogó, a Hevesi Sándor Színháznak és a Griff Bábszínháznak otthont nyújtó épület teljes felújítására fog sor kerülni a jelenleg készülő tervek alapján. Az

		átadás várható időpontja: 2024. november
15.	Kulturális egyesületek, együttesek támogatása rendszerének bevezetése – kiemelten támogatott és támogatható egyesületek, együttesek meghatározása	A jelen koncepció meghatározza, hogy az öt éves időtartam alatt az önkormányzat mely egyesületeket/alapítványoknak javasol „alanyi jogú” támogatást nyújtani.
16.	Kulturális portál indítása és naprakész működtetése, központi jegyárúsítás bevezetése	A közösségi média térhódításával a portál funkcióit helyettesítve az intézmények a legnagyobb közösségi oldalt használják kulturális tartalmaik közlésére. A Kvártélyház jegyirodában a központi jegyárúsítás megoldott. Fontos említést tenni a Keresztury Dezső Városi Művelődési központ informatív és szakszerű portáljáról, ahol a helyválasztási és jegyvásárlási funkció elérhető. Megkezdte működését a nem csak a turisták, de a zalaegerszegiek által is szívesen látogatott zalaegerszegturizmus.hu portál.
17.	Esztétikus, élhető Belváros kialakítása, köztéri alkotások megvalósításának támogatása	Folyamatosan újultak és újulnak meg a belváros középületei (Zóna, plébánia, nagytemplom, múzeum, kvártélyház, levéltár, egykori városháza, volt KISZÖV székház, korábbi tiszti klub stb.), továbbá köztéri alkotásokkal is gazdagodtunk, melyek száma a jövőben tovább gyarapodik (Zalai nemes, Fiatalok, Sakkozók, Luther Márton, Kefekötő, vármakett, Diána, Mihály deák stb.)
18.	Az Alsóerdei Rekreációs és Szabadidő Központ, Kalandpark és az AquaCity Vízi csúszda- és Élmenypark kulturális programjainak koordinálása	Tekintette arra, hogy az Alsóerdei Sport és Élmenyközpont építési munkálatai még folynak, a két intézmény kulturális programjainak koordinálása a Központ működésének megkezdését követően lesz feladat.
19.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város kötelező önkormányzati közművelődési feladatairól szóló, többször módosított 18/1999. (VI. 18.) számú önkormányzati rendelet módosítása	A 14/2018. (V.25.) önkormányzati rendelettel a jogszabály felülvizsgálatát és módosítását elvégeztük

3. Kulturális feladatot ellátó intézmények

Városunk gazdag kulturális élete két alapvető pilléren nyugszik. Az alanyi jogon támogatott kulturális szervezetek (egyesületek, alapítványok) rendszere mellett fontos szerep hárul az intézményrendszerre, amely öt intézményt, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központot, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárat, a Göcseji Múzeumot, a Hevesi Sándor Színházat és a Griff Bábszínházat foglalja magában. Ugyan nem az önkormányzat a fenntartója, de e felsorolásban is meg kell említeni a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltárat, amely számos kulturális feladat ellátásában működik együtt az önkormányzattal különösen a könyvkiadás és a tudományos konferenciák szervezése terén.

Az elmúlt évtizedben intézményeinek sok változáson mentek keresztül. A különféle átszervezéseket és fenntartóváltásokat követően elmondható, hogy az intézményrendszer „beállt”, a feladatellátás legmegfelelőbb formáinak kiválasztásával és gyakorlatban történő alkalmazásával optimális működtetése biztosított, így annak átszervezése a jelen koncepció időszakában nem indokolt. Elsődleges cél, hogy a bevált struktúrában továbbra is biztosított legyen az eredményes működés.

Tekintettel arra, hogy az intézmények legjobb ismerői azok vezetői, a koncepció kidolgozása során arra kértük az intézményvezetőket, hogy az alábbi, előre megadott szempontrendszer figyelembevételével, továbbá azok az adott intézményre történő szabásával vázolják fel az intézmény jövőképét.

Szempontok:

- A koronavírus okozta világjárvány hatása az intézményre, az ebből adódó bevételkiesés nagyságrendje
- Intézményi tervek 2021-2026 között intézményegységekre lebontva. Lehetséges irányok, jövőkép megfogalmazása. Fontosabb események, évfordulók az intézmény életében
- Lehetséges újítások a szakmai feladatellátásban, infrastruktúrában
- A feladatellátáshoz szükséges anyagi forrás és munkaerő megléte, esetleges hosszútávú kérdései
- Gazdaság és kultúra kapcsolata. Párbeszéd kialakításának lehetősége a gazdasági élet szereplőivel különös tekintettel a "Zalaegerszeg 2030" gazdasági stratégiára

Az alábbiakban a kulturális intézmények vezetői által összeállított anyagokat közöljük:

3.1 Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ

A 2020. év egy olyan eddig soha nem látott és soha nem kezelt probléma elé állította országosan a közművelődési intézményeket, amivel kapcsolatban minden intézménynek el kellett gondolkodnia a lehetséges működési pontokon.

A 2020. év az intézményhálózat életében rendkívül izgalmas feladatokkal indult, hiszen az első év lett volna, amikor az intézmény és a Zalaegerszegi Rendezvényszervező Kft. megszervezi a városi nagy fesztiválokat. E fesztiválok szervezése már 2019-ben megkezdődött, így a 2020-as évre már úgy fordultunk, hogy kész koncepciónk volt számos megkötött elszerezéssel. A járvány betörésével döntések meghozatalára kényszerültünk, mind az intézményi rendezvényeket és programokat illetően, mint pedig a fesztiválokat illetően. A kezdeti

bizonytalanság és a járvány lefolyásának ismeretlen mivolta miatt a rendezvényeinket nem lemondtuk, hanem elhalasztottuk. Először őszi időpontokra, majd később, ahogyan egyre több információval rendelkezünk, a hatalmas bizonytalanság miatt inkább lemondtuk a rendezvényeket és abban maradtunk a partnerekkel, hogy csak akkor fogunk újra időpontot egyeztetni, ha már valamilyen konkrét időponttal rendelkezünk. Ez a bizonytalanság, és az a tény, hogy az intézmény életében összességében 2,5 teljes hónapot tudunk a hagyományos módon végigdolgozni komoly anyagi kihívások elé is állították az intézmény vezetését. Sajnos már a nyár folyamán érzékelhető volt, hogy év végére az intézményhálózat nagyon komoly bevételkiesést lesz kénytelen elkönyvelni, amennyiben ősszel sem tudjuk megtartani a programjainkat. A sajnálatos események következtében az intézményhálózat **31 millió forint** hiánnyal zárta az évet, amit tovább súlyosbított, hogy a közalkalmazotti jogviszony átalakulása kapcsán 5 munkavállaló nem vállalta a továbbfoglalkoztatást (közülük ketten a betöltött nyugdíjkorhatár miatt). További 2 kolléga munkahelyváltása okán komoly humánerőforrás hiánnyal is szembe kellett nézni az intézményeknek. Az intézményeket elhagyó munkatársak üres álláshelyeit nem töltöttük be, hiszen a „csökkentett módban” működő intézmények a járvány alatt nélkülözni tudták a kieső kollégák munkáját. Ez a hiány azonban a járvány elvonulását követően nagyon komoly kérdéseket vet fel a működést illetően.

A koronavírus járvány ideje alatt időszakosan más és más feladatokat látott el az intézmény. Amellett, hogy igyekeztünk a város járvány elleni védekezésében segítséget nyújtani, számtalan olyan feladatra is idő jutott, amelyekre az általános működés alatt nem. Ennek következtében minden intézményben sikerült az összes raktárat maradéktalanul kiüríteni, így felújítási és karbantartási feladatokat is el tudunk végezni. A szakmai munka nagy részét pályázatok írásával és lebonyolításával töltöttük. Ezek kapcsán szinte az összes intézményünkben történt kisebb-nagyobb felújítás, valamint a 2021. évi újraindítást is komolyabb elnyert szakmai programokra fordítható pályázati összegekkel várjuk.

A járvány okozta szakmai károk jelenleg megbecsülhetetlenek. Az újraindítást követő hónapokban, ahogyan a lakosság átoltottsága egyre emelkedik, reményeink szerint ebben az ütemben fog újra mindenki kedvet kapni, ahhoz, hogy elkezdje újra látogatni a programokat és rendezvényeket. A szakmai munkából származó bevételek nélkül az intézmények nem tudnak hosszútávon működni. **A 2021-es év az újraindítás és a kapcsolódó tapasztalatok értékelésének éve lesz.** reményeink szerint a 2022-es év már egy teljesen hagyományos járványmentes évként fog eltelni.

A 2021-es év egyik legfontosabb feladata minden intézmény számára, hogy újra tudja pozicionálni saját magát, és képes legyen a vendégeket kiszolgálni a lehető legnagyobb biztonság mellett.

A **Keresztury Dezső VMK** a 2021-es évben az összes alapfeladat ellátása mellett 3 kiemelt eseményt szeretne megvalósítani:

- A legnagyobb feladat a szeptember 3-4-5-én megvalósuló Országos Vadpörkölt és Borfesztivál, ami kiemelt rendezvényként csatlakozik a Magyarországon megrendezésre kerülő Vadászati Világkiállításához.
- Emellett a VMK egy komoly jubileumot is ünnepel 2021-ben. Az intézményt 1981. november 7-én adták át a városnak, így **az intézmény 40. évfordulóját** mindenképpen szeretnénk megünnepelni. 2020-ban az intézmény égisze alatt **a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház színészeinek közreműködésével és a Zala Táncegyüttes táncosaival létrehoztunk egy István a király előadást** (ennek bemutatója sajnos a járvány miatt elmaradt 2020-ban), melynek rendezője és látványtervezője is az intézmény

munkatársa. A 40. évfordulón ezt a darabot szeretnénk bemutatni a közönség számára a VMK 2021-ben felújított kamaratermében.

- A harmadik kiemelt programunk a városi adventi ünnepeksorozat lesz, amit ebben az évben szervezhet meg az intézmény első alkalommal.

A következő évek feladata az összes városi fesztivál szervezésének megújítása mellett, az intézmények folyamatos fejlesztése és karbantartása az eddigiekhez hasonlóan (bankkártyás fizetés, online jegyvásárlás, 3 dimenziós virtuális séta az intézmények termeiben, stb.)

Art Mozi

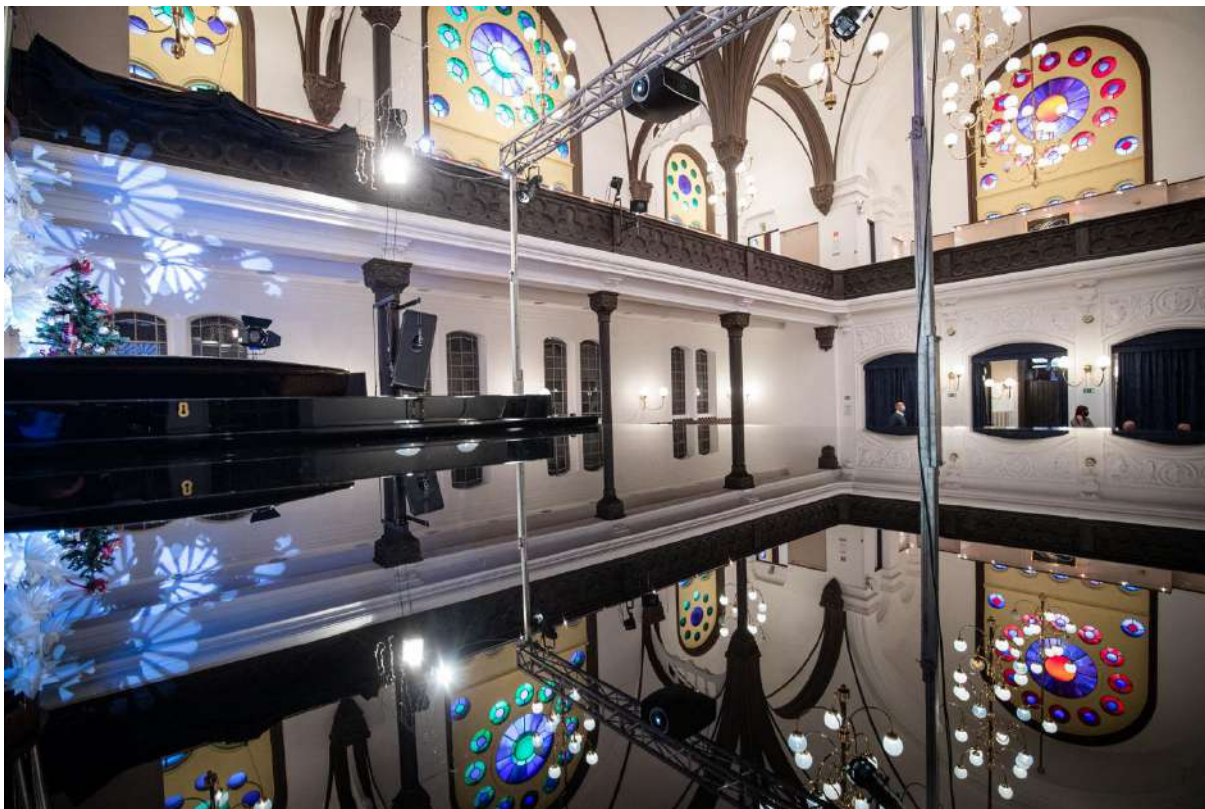
A következő évek legnagyobb kihívását jelentő intézményegység. Két szempont fogja meghatározni a következő években a mozi működését. Egyrészt a járvány által generált teljesen új és megváltozott filmnézési szokások. A streaming szolgáltatók térnyerésével a film és sorozatnézési szokások az embereket az otthonukhoz kötötte, ezáltal a filmforgalmazók is egy megváltozott stratégia mentén fogják bemutatni a filmjeiket, ami nem feltétlenül kedvez olyan egytermes kis mozinak, mint az Art mozi, főleg, hogy a városban működik egy multiplex szintű mozi is. Ezeket a megváltozott nézői szokásokat, még nem tudni, hogy hogyan lesz képes kezelni a mozi, de kénytelenek leszünk a legkisebb piaci változásokra is gyors és hatékony választ adni a fennmaradás érdekében. A másik szempont *a Hevesi Sándor Színház felújításával a mozira háruló feladatok ellátása* és a jelenlegi működésbe való beintegrálása, jobban mondva a színház működésébe kell majd valahogy beillesztenünk a mozi nagytermének működését. A színház az épület felújításának idejére – előre láthatóan legalább két évre — be fog költözni az Art mozi közel 600 fős nagytermébe, amely miatt jó előre szükségünk lesz egy megfelelően kialakított stratégiára és együttműködésre, amelyben a jelenlegi működési formák nem sérülnek. Érzékeny kérdés ez, ugyanis *az intézményhálózat éves szakmai bevételeinek komoly hányadát (20-25%) az Art mozi nagy terme termeli ki*, ennek a bevételi forrásnak a megszűnése, vagy csak a kapacitás értelemszerű csökkenése komoly bevételkiesést eredményez az intézményhálózatnak, amelynek pótlására ki kell dolgoznunk a megfelelő stratégiát. Ennek érdekében a beköltözés előtt már egy évvel elkezdjük a színház vezetésével a tárgyalásokat és az egyeztetéseket, hogy a színházi darabok bemutatása és a színházi próbák mellett, hogyan tudjuk majd úgy működtetni a nagytermünket, hogy az számunkra szakmailag és anyagilag is elfogadható legyen.

A 159 millió forintos beruházással felújított Art mozi

Városi Hangverseny- és Kiállítóterem

Az intézmény működése a város legexkluzívabb intézményekét a jövőben is folyamatosan e státuszt kell, hogy erősítse. ***Az intézmény új vezetője tele van új elképzelésekkel és alig várja, hogy kiteljesítse elképzeléseit a járvány elvonulását követően.*** A Hangversenyterem eddigi profilját megtartva a következő években arra fogunk törekedni, hogy minden lehetőséget megragadjunk, nemzetközi szintű koncertek és kiállításokat szervezhessünk. Szeretnénk olyan nemzetközileg is elismert művészeket bemutatni az intézményben, amellyel valamennyi vendégünk ízlésének eleget tudunk tenni. **A hangversenyterem 2023-ban lesz 40 éves,** mely jubileumot méltó módon szeretnénk majd megünnepelni.

A 33 millió forintos beruházással felújított Városi Hangverseny- és Kiállítóterem

Gébárti Regionális és Népi Kézműves Alkotóház

A kézműves házban az elmúlt években is országosan kiemelkedő minőségű szakmai munka zajlott, amit a regionális minősítés is tovább erősít. Ehhez mérten a következő években az eddig is végzett városi feladatellátás mellett a legfontosabb feladatunk az lesz, hogy a teljes régióban hirdessük és népszerűsítsük a népművészet minden egyes ágát, és egyre több emberhez juttassuk el a hagyományokat. Az idei ében 30 éves a GébArt Nemzetközi Művésztelep, mely kapcsán több eseménnyel is készülünk, és egy áttekintő katalógust is szeretnénk megjelentetni. A galériának és a jurtának is otthont adó új épületrésszel bővített alkotóház 2022-ben lesz 40 éves. Ezt a születésnapot is szeretnénk méltó módon ünnepelni.

Az alkotóház szerepe a környezetében történt jelentős változások tükrében is felértékelődik. Az újonnan épített sétányok, a Kárpát-medencei Tradicionális Fasírijel Park, a vízi sportközpont, a kerékpárút, az új vendéglátóhely és közösségi tér, az újonnan kialakított játszótér, a Boldogasszony Kápolna, a tavon átívelő hidak egy olyan, a maga nemében páratlan szabadidőközpont képét vetítik előre, amely testi és lelki feltöltődést egyaránt szolgálni fog.

A Boldogasszony kápolna 104 millió forintos ráfordítással épült meg.

A 130 millió forintból megújult Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóház az új épületszárnyal

A 10 millió forintból elkészült Kárpát-Medencei Tradicionális Fa Sírjelek emlékpark avatása

Apáczai Csere János Művelődési Központ

A Kertvárosban működő intézményünk az elmúlt években az ott dolgozó kollégák rendkívüli lelkesedésének köszönhetően folyamatos fejlődésen ment keresztül, amit szeretnék a következő 5 évben megtartani, a programokat és rendezvényeket megújítani. Ebben az intézményegységünkben szervezzük a legtöbb szabadtéri programunkat, melyek a vendégek legnagyobb meglepedése mellett zajlanak évről évre.

A közösségi házaink (Csácsi Községi Ház, Andrászhidai Községi Ház, Páterdombi Községi Ház, Erzsébethegyi Községi Ház, Botfai Községi Ház) a következő években is a civil szervezeteink fő találkozási helye kell, hogy maradjon és a házakban dolgozó kollégák folyamatosan támogatni is fogják ezeket a szervezeteket. Az intézményhálózat legfontosabb tartóoszlopai a civil szervezetek, amelyek folyamatosan segítik a feladatellátást, legyen szó önkéntes munkáról, vagy valamelyik rendezvényen való helytállásról. **A szervezetek és az intézmények közti együttműködés az elmúlt években kiemelten jó volt**, és ezt a kapcsolatot mindenképpen erősíteni szeretnénk a következő években is.

A feladatellátásunk anyagi szempontból az elmúlt években rendkívül stabil lábakon állt, köszönhetően az önkormányzati forrásoknak és a szakmai munkából adódó bevételeknek. Sajnos a 2020-as év törvényi változás és a járvány komoly feladat és nehézség elé állította a fenntartót és az intézményt egyaránt. Egészen biztos, hogy a járvány elvonulását követően az intézménynek szüksége lesz az eredeti humán erőre ahhoz, hogy a feladatait megfelelő minőségben képes legyen ellátni. E nagy mértékű bértömeg biztosításához a fenntartó szerepvállalására is komoly szükség lesz, mert ekkora összeget az intézmény nem tud pusztán bevételeire támaszkodva kigazdálkodni. Természetesen a humán erő pótlására az intézmény is meg fogja vizsgálni az összes pályázati lehetőséget, de ettől függetlenül biztosan szükség lesz a fenntartó segítségére.

Az eszközök vonatkozásában megállapítható, hogy az elmúlt évben olyan nagyságrendű pályázati forrásokhoz jutottunk, amelyek komoly technikai eszközfejlesztést tettek lehetővé. Ennek köszönhetően az eddigiekhez képest technikailag sokkal színvonalasabb programokat tudunk rendezni közönségünk örömére.

A gazdasági élet szereplőivel az intézmény az elmúlt években igyekezett új alapokra helyezni a kapcsolatát. Ezzel összefüggésben sikerült olyan piaci szereplőket megnyerni állandó támogatónak, akiknek célcsoportja közel azonos az intézményével (Zalaegerszegi Patent Security, Zalasám Informatika, Aegon Zalaegerszeg, Pölöskei Italgyártó Kft.) Ezek a cégek évek óta bizonyítják, hogy az intézmény stabil támogatói, így a következő években törekedni kell arra, hogy még több hasonló piaci szereplő gondolja úgy, hogy megéri befektetni a közművelődésbe. Számukra a rendezvényeken való megjelenés kiváló visszajelzés, ami alapján évről évre el tudják dönteni, hogy továbbra is maradnak támogatóink.

328 millió forintos beruházással megújult Keresztury Dezső Városi Művelődési központ előtti tér, melynek bal oldalán a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kara épületének tűzfalát egy a térhez illeszkedő Street Art stílusú alkotás fogja borítani, annak felújítását követően.

3.2 Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár

I. A koronavírus okozta világjárvány hatása az intézményre, az ebből adódó bevételkiesés nagyságrendje

A koronavírus járvány átalakította az intézmény működését. Negatív hatása abban mutatkozik meg, hogy meglazultak a könyvtár közösségi kapcsolatai, nincs lehetőség közösségi-kulturális programok szervezésére, kevés a használókkal a személyes kapcsolat. A gyermek és ifjúsági korosztály könyvtárhasználata a minimálisra szűkült le. A könyvtár helyben használható dokumentumai nehezen hozzáférhetőek az érdeklődők számára. A működési bevétel kiesése is érzékeny veszteség, csökkentek az olvasószolgálati, másolati bevételek és nincs lehetőség helyiség bérbeadásra – a kiesés nagyságrendje azonban olyan, hogy nem veszélyezteti alapvetően az intézményi működést. Pozitívumként kell említeni, hogy a munkaszervezés területén beépült a gyakorlatba az otthoni munkavégzés, amely különösen a *családos munkatársaknak* jelenthet könnyebbséget magánéletük és a munkahelyi kötelezettségek összehangolásánál. Új vagy régebben alig használt szolgáltatási módszerek kaptak nagy hangsúlyt: a könyvtár távoli elérése, az egyeztetett, előre biztosított szolgáltatások a kölcsönzés, másolatszolgáltatás, irodalomkutatás területén, a hírlevél küldés, az on-line módon szervezett közösségi programok, vetélkedők, szavalóversenyek, konferenciák. Ezek további alkalmazása jelentős mértékben növelheti szolgáltató képességünket, olcsóbbá és egyszerűbbé teheti munkánkat – egyúttal fejlesztik a használó közönség tudatos, célra irányuló informatikai, információkeresési, elektronikus ügyintézési kompetenciáit.

II. Intézményi tervek 2021-2026 között intézményegységekre lebontva. Lehetséges irányok, jövőkép megfogalmazása. Fontosabb események, évfordulók az intézmény életében

Könyvtárunk szervezetébe több intézményegység, tagkönyvtár és fiókkönyvtár tartozik, amelyek Zalaegerszeg területén működnek. A szolgáltatások terén azonban az intézményünk egységes, ugyanazt a könyvtári alapszolgáltatást biztosítjuk minden egységünkben, természetesen a helyi sajátosságok mentén más - más lehetőségeket nyújtva. Egységesen tervezünk tehát, és vagy teljes intézményi szinten, vagy egy-egy egységünk által valósítjuk meg elképzeléseinket. A fejlesztési tervek is egységesen, de adott esetben egy-egy intézményegységre lebontva készülnek. Sajátosságunk, hogy csak egy egységünk, a központi könyvtár működik önálló épületben, a többi könyvtár épületét nem mi működtetjük – infrastrukturális fejlesztéseket tehát csak ennek a figyelembevételével, az épületeket tekintve más intézménnyel egyeztetve tudunk végbe vinni. Jövőképünket a társadalmi szükségletek, a használó környezet érdekei - ebbe beleértve a fenntartó elvárásait is - és a folyton változó, bővülő technikai adottságok, lehetőségek kihasználása határozzák meg.

Zalaegerszeg jelenleg kissé ellentmondásos helyzetben van: dinamikusan fejlődik a gazdasági környezete, javulnak az infrastrukturális feltételei, új munkahelyek létesülnek, ugyanakkor a lakossága idősödik, csökken és a környező vidék, amely közvetlen utánpótlását biztosítaná, szintén ezt a tendenciát tükrözi. Stratégiai fontosságú tehát, hogy *stabilizálódjon és fiatalodjon* a város és a környék lakossága, akár letelepülés útján is, hogy legyen elegendő munkaerő utánpótlása a gazdaságnak – ehhez *szükséges az a rendezett, szolgáltatásokkal bővelkedő környezet, amelynek népességmegtartó erejében a könyvtári szolgáltatásoknak is fontos szerepe van. Jövőképünknek igen hangsúlyos eleme a magas szintű dokumentum- és információellátás biztosítása, mely a tanuláshoz, munkavégzéshez, rekreációhoz, a szabadidő kulturált eltöltéséhez biztosít hátteret; az iskolai oktatás és az életen át tartó tanulás*

támogatása, a szemléletformálási lehetőségek kihasználása, kompetenciák fejlesztése; a helyi identitás erősítése, a közösségformálás. Ezt támogatjuk a városkörnyéki kistelepüléseken is, korszerű könyvtári szolgáltatóhelyek kialakításával és változatos, a helyi igényekhez illeszkedő programok biztosításával.

Könyvtárunk több, korábban önállóan működő könyvtárból alakult ki, intézményegyesítések során. Az intézménytörténet szempontjából ezeknek a korábbi hagyományait is számon kell tartanunk. *A megyei könyvtári ellátás és a megyei könyvtár létrejöttének 70. évfordulója 2022-ben lesz esedékes. A városi könyvtári ellátás 60 éves múltjára 2023-ban tekintünk vissza (1963-ban jött létre a József Attila Városi Könyvtár) és megemlékezünk a kertvárosi könyvtári szolgáltatás 35 éve történt megindulásáról is (az Apáczai Csere János Tagkönyvtárban). 2023-ban lesz Deák Ferenc születésének 220. évfordulója. Keresztury Dezső halálának ebben az évben, 2021-ben lesz 25., születésének pedig 2024-ben 120. évfordulója.* Személyükhöz, munkásságukhoz könyvtárunk erősen kötődik, tehát mindenképpen megemlékezünk róluk.

III. Lehetséges újítások a szakmai feladatellátásban, infrastruktúrában

Szakmai feladatellátás/szolgáltatás korszerűsítés	Infrastrukturális/eszköz igény fejlesztés	Költség bruttó Ft
Rendezett állomány, korszerű és biztonságos dokumentum tárolás, állománymegóvás. Állomány- és vagyonvédelem, takarékos működés erősítése.	Mélyraktár szigetelés-vizesedés megállítása. Kamerarendszer korszerűsítése, állomány- és vagyonvédelem erősítése. Állványzacseré a JAVTK-ban. Nyílászárók cseréje mindegyik könyvtári egységben.*	4.000.000 Ft 1.000.000 F *Keresztury VMK-val is egyeztetve
Zöld könyvtár program: Zöld felületek gondozása, faültetés, fűszer és oktatókeretek kialakítása. Szemléletformálás: foglalkozások, közösségi rendezvények, előadások tartása környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, természeti értékeink témakörében. Szelektív hulladékgyűjtési lehetőségek kialakítása. Csatlakozás a város zöldítő programjához.	Zöld könyvtári projekt: Deák tér piaci oldalán lévő zöld felület gondozása, fűszer és oktatókeretté alakítása; Ültess fát, olvass alatta könyvet projekt továbbgondolása. ÖKO-sarkok kialakítása. Szelektív hulladékgyűjtő edények, konténerek beállítása.	750.000 Ft
Együttműködés az idegenforgalom és a kulturált szabadidő eltöltésében: STRAND KÖNYVTÁR projekt folytatása a városi strandon - célzott használói elérés, családbarát közösségi programok, gyermekfoglalkozások tartása. Részvétel az Egerszeg Fesztivál, Családfesztivál programjaiban, kulturális szolgáltatások népszerűsítése, kiadványozás. Keresztury Ház bekapcsolása a turisztikai kínálatba.	Bútorzat (vízálló szolgáltatópult) és informatikai beszerzés (laptop) Keresztury Ház építészeti helyreállítása (önkormányzati forrás).	600.000 Ft

PR és Marketing tevékenység fejlesztése: Tartós reklámfelület igénybevétele Könyvajánlók, szolgáltatásnépszerűsítés, rendezvények, programajánlók	LED fal bérlése Információs ledfal kiépítése-olvasói szolgáltatások bemutatása (könyvajánlók)	70.000 Ft+ 27% Áfa /hónap- 1.066.800 Ft/év (Zalaled.hu)- PR 500.000 Ft
Közösségi információs eszközpark létrehozása, működtetése	Digitális Információs pontok kialakítása	1.500.000 Ft
Olvasói szolgáltatások fejlesztése: Egységes városi szolgáltatási rendszer kialakítása Beiratkozás, ügykezelés korszerűsítése; online aláírás és dokumentáció bevezetése; non-stop könyvvisszavétel	Adatbázisok egyesítése, nagyteljesítményű szerver beállítása Érintőképernyős touch pad Kültéri könyvvisszavételi konténer vásárlása (0-24 órás szolgáltatás) E-book használata - digitális olvasáskultúra támogatása	2.000.000 Ft 600.000 Ft 4.500.000 Ft (3 helyszínen) 500.000 Ft
Minőség menedzsment fejlesztés - Használói elégedettségmérés, igényfelmérés;	Használói elégedettségi mérések; zárható lopás gátlóval ellátott tablet tartó állványok kihelyezése (3 db)	600.000 Ft
Bekapcsolódás a város oktatási-nevelési programjaiba: Óvodai és iskolai kapcsolatok szervezése, könyvtárlátogatás, foglalkozások, műhelynapok, kiállítások, vetélkedők, pedagógus továbbképzések, módszertani tevékenység; iskolai közösségi szolgálat támogatása, készségfejlesztő tréningek (felkészítés a munka világára); tehetséggondozás	Szavalóversenyek, könyvtárhasználati vetélkedők, tematikus kiállítások, könyvtár flashmob-ok, módszertani kiadványok; robotika, maker-space tevékenység Kapcsolódás a Pannon Egyetem oktatási programjához	
Helytörténet-helyismeret: Állományépítés, kötelezpéldány szolgáltatás; Kutatás támogatás, helyismereti képzések, előadások szervezése; digitalizálási tevékenység, adatbázisok létrehozása, korszerűsítése, kiadási tevékenység. Együttműködés a közgyűjteményekkel és az önkormányzattal, a Nemzeti Digitalizálási Stratégiával.	Helytörténeti weboldal korszerűsítése; adatbázisok frissítése; kiadványok szerkesztése, kiadása.	800.000 Ft
Olvasáskultúra támogatása: könyvtári és városképi image összekapcsolása, kapcsolódás az Okos Város projekthez, tehetséggondozás	Okos pad kialakítása a Deák téren illetve a tagkönyvtárak környezetében; <i>Deák kert</i> szerkesztése, fiatal szerzők támogatása	
Családbarát Szolgáltatóhely fejlesztése: Családbarát környezet kialakítása,	Családbarát parkolóhely kialakítása;	

fejlesztése (idősek, kisgyermekes családok, generációk együttes programjainak szervezése, támogatása)	akadálymentes környezet/bejutás, lépcsőfeljáró, főbejárat korszerűsítése, balesetveszély elhárítása; baba sarkok kialakítása generációs programok szervezése	
Munkakörülmények fejlesztése;	Informatikai szoftver korszerűsítés; okos beléptető rendszer kialakítása; szolgálati bejárat korszerűsítése; biztonsági ajtó, önműködő ajtók készítése	3.500.000 Ft
	Világításkorszerűsítés a szolgálati bejáratoknál és raktárhelyiségekben; fűtéskorszerűsítés	1.500.000 Ft
Közösségi rendezvények és munkaterületek komfortosabbá, biztonságosabbá tétele	Padlóburkolat csere a JAVTK-ban, a központi könyvtárban, a munkahelyeken és közösségi terekben (gyermekkönyvtár). Klimatizáció a közösségi terekben és munkahelyeken (ACSJTK, központi könyvtár)	5.000.000 Ft 2.500.000 Ft
Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer: A kistérségeken élő lakosság számára biztosít egységes, magas színvonalú közösségi-, könyvtári- információs szolgáltatást. Segíti az aprófalvak népességmegtartó erejét, ezáltal biztosítja a megyeszékhely és a városok munkaerőigényét is. Működése pozitív hatást fejt ki a digitális írás-olvasás képességének, az elektronikus szolgáltatások kezelésének, az információ-keresésnek a fejlesztésében, az egész életen át tartó tanulás és a közösségi tevékenységek ösztönzésében, az értő olvasás, az oktatás és a köznevelés területén.	A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésére külön állami finanszírozás áll rendelkezésünkre. Elképzeléseinket, terveinket ebből a forrásból kívánjuk megvalósítani a jövőben is, összehangolva az intézményi célkitűzésekkel.	
Összesen:		30.916.000 Ft

A kulturális koncepcióban arra teszünk javaslatot, hogy a megfogalmazott fejlesztési igények anyagi fedezetének lehetőség szerinti biztosítását a Területi Operatív Program Plusz (a továbbiakban: TOP+) 2021-2027 projekt (TOP folytatása) keretein belül vizsgáljuk meg.

IV. A feladatellátáshoz szükséges anyagi forrás és munkaerő megléte, esetleges hosszú távú kérdései

Anyagi forrásaink alapvetően a költségvetésből, önkormányzati támogatásokból és pályázati forrásokból származnak, származhatnak. Működésünk, és szakmai programjaink költségeinek egy része saját erőből és pályázatok útján biztosítható. Kisebb mértékben belső erőforrásaink lehetnek a fejlesztésekre, de főleg az infrastrukturális fejlesztések terén számítunk a fenntartói támogatásokra, a város pályázataiban való szereplésre (pl. ELENA program, Smart City program). Szakember gárdánk jól képzett és elhivatott, megtartásuk, fejlődésük stratégiai célunk, hogy a kor kihívásaira, a használók érdeklődésére az elvárható legmagasabb szinten tudjunk reagálni. A szakemberek megtartása viszont csak megfelelő munkakörülmények és „versenyképes” fizetés biztosítása esetén lehetséges – ebben a fenntartói támogatás mindenképpen szükséges.

V. Gazdaság és kultúra kapcsolata. Párbeszéd kialakításának lehetősége a gazdasági élet szereplőivel különös tekintettel a "Zalaegerszeg 2030" gazdasági stratégiára

Városunk gazdasági stratégiája, fejlesztési elképzeléseinek ismeretében, a fentebb megfogalmazott jövőképünk és könyvtári stratégiánk alapján a következőkben látjuk kapcsolódási lehetőségeinket:

Legfőbb erőnket, kompetenciáinkat a *lakosság életminőségének javítása szolgálatában* tudjuk kifejteni, ezzel szolgálhatjuk a város és környéke népesség megtartó erejét, a gazdaság működéséhez elengedhetetlen, minőségi munkaerő meglétét, a munkavégzéshez, tanuláshoz, életminőségi, életviteli problémák megoldásához nyújtott szolgáltatásokkal.

Ennek egyik fő területe a *tudásmenedzsment*: az óvodai, iskolai oktatás, nevelés támogatása, részben a hagyományos együttműködési formákban, részben az új lehetőségek minél szélesebb körű alkalmazásával (robotika, maker space tevékenység, közösségi szolgálat, pályaaorientációs tevékenység, pályakezdési támogatások, önismereti tréningek, e-tanulás támogatása, öko-szemlélet fejlesztése stb.) A korszerű tudás megszerzésének fontos szereplője a Pannon Egyetem, az itteni kar oktatási tevékenységének támogatása stratégiai cél. Ehhez csatlakozik a lakosság más rétegeinek bekapcsolása a korszerű tudás, kompetenciák megszerzésébe (Digitális Jólét program, Smart City program, információs írástudás fejlesztése, e-tanulási lehetőségek, interaktív tudásbázis biztosítása, hátrányos helyzetű rétegek könyvtári eszközökkel történő támogatása, az öko-szemlélet fejlesztése); fontos része az egészségügyi tudatosság erősítése (coaching programok, workshopok, személyiségfejlesztő, családbarát programok szervezése).

A lakosság megtartó erejének fontos tényezője a helyi identitás, a „mi” tudat fejlesztése, erősítése. Fontos, hogy a városlakók megismerjék környezetüket, múltjukat, mert csak így tudnak hozzá viszonyulni, így tanulják meg szeretni, becsülni, továbbfejleszteni értékeit. Könyvtárunk hatalmas helytörténeti gyűjteménnyel rendelkezik, melyet változatos módon, helyben, adatbázisokban, kiadványokban, rendezvények alkalmával, a helyi közgyűjteményekkel, civil szervezetekkel és a város vezetésével együttműködve szeretnénk közkinccsé tenni.

Ez hozzájárul a város szélesebb körű megismertetéséhez, marketingjéhez, az *idegenforgalom, turizmus* fejlődéséhez (Keresztury Ház bekapcsolása a turisztikai kínálatba, városismertető séták szervezése, kiadványok támogatása, strandkönyvtári szolgáltatások, fesztivál szereplések, öko-szemlélet erősítése az értékek, az élhető város érdekében). A lakossági civil szerveződések

támogatása, programjaik szervezése szintén a népesség megtartó erő egyik fontos területe: széleskörű kapcsolatrendszerünkre támaszkodva tagkönyvárainkban, peremkerületi fiókjainkban, városkörnyéki szolgáltatóhelyeinken egyaránt kiemelten támogatjuk tevékenységüket.

A könyvtár megújult belső tereinek egyike, az olvasóterem

3.3 Göcseji Múzeum

Az 1950-ben alapított Göcseji Múzeum Zalaegerszeg tárgyokban és fényképekben manifesztálódó történelmi örökségének legfőbb letéteményese, **300.000 műtárgyat** felölelő gyűjteményével a város tárgyiasult identitásának egyik őrzője. Kiállításai, előadási, rendezvényei, kutatási lehetőségei sokoldalúan szolgálják a helytörténet iránt érdeklődő, lokálpatrióta érzelmű lakosság igényeit.

2020-ban a koronavírus járvány olyan helyzetben érte el a múzeumot, amikor felújítás alatt álló főépületéből ideiglenes otthonba költöztetve már évek óta (2017 végétől, a nagyszerű SEUSO-tárlat után) nem voltak látogathatók kiállításai, s csak más intézmény által befogadva tudott rendezvényeket szervezni. A járvány két hulláma alatti korlátozó intézkedések így a többi múzeumnál bizonyos szempontból kevésbé sújtották az intézményt. A külső kiállítóhelyeként működő Göcseji Falumúzeum ugyanakkor – bár május végétől október végéig látogatható volt – nem tudta megrendezni szokásos, rendre a jegybevételei legnagyobb részét eredményező nagyrendezvényeit. Ugyanúgy nem volt mód megrendezni a szintén szokásos nyári régésztábort, ellentétben a kézműves diáktáborokkal. A kimutatott bevétel-kiesés összesen 4,8 millió forint volt. A járvány első hulláma alatt a múzeum március közepétől három hónapon át, június közepéig előbb teljesen, majd részben home office jelleggel működött. A második hullám során is bevezetésre kerültek korlátozó intézkedések (maszkviselés, kötelező kézfertőtlenítés, egy helyiségben tartózkodók számának limitálása stb.), de a home office rendszeréhez csak egy-két, különösen indokolt esetben tért vissza az intézmény. A kutatószolgálat jelenleg is csak online működik. 2021 második felévére reményeink szerint a

jelenlegi korlátozások az átoltottság eredményeképpen megszűnnek, és ugyancsak ebben az időszakban a múzeum visszaköltözhét majd a felújított főépületébe.

A 2021-2026-ig tartó időszak a Göcseji Múzeum életében a nagyszerű kibontakozás időszaka lesz. Az első év végére befejeződik a múzeumépület felújítása és a múzeum élete visszatér a korábbi keretek közé, lényegesen jobb infrastrukturális háttérrel. **2022-ben megnyílnak a jelenleg építés alatt álló új épületszárny,** amely szervezetileg a Göcseji Múzeum tagintézményeként fog működni, és modern palotája, látványos állandó kiállításai révén remélhetőleg Zalaegerszeg egyik fő turisztikai vonzerejét képezi majd. Ugyancsak **2021-ben megkezdődhet a Göcseji Falumúzeum fejlesztésének látványos szakasza,** melynek során megújul a belső úthálózat, kiépül a szennyvízelvezetés, új fogadóépület és rendezvénypajta, iskolaépület, kocsmá, két olajipari típusház épül meg elsőként, majd a fejlesztés további portákkal, objektumokkal, kismemesi kúriával és mintagazdasággal folytatódik a későbbiekben. A három területen folytatódó fejlesztés a múzeum eddigi fennállásának leglátványosabb, mintegy 12 milliárd forintból finanszírozott előrelépése lesz.

A Göcseji Múzeumban a felújítás során átalakításra került az időszakos kiállítóter, alakja megváltozott, az egyik oldalon rövidült, a másikon valamivel nagyobb résszel bővült. Bejárata – hasonlóan az eddig szintén kívülről megközelíthető Németh János-kiállításhoz – a jövőben belülről fog nyílni. A következő évek mindegyikében egy-egy közönségsikerrel kecsegtető látványos kiállítást tervezünk. **2022-ben a termet Rippl-Rónai kiállítással szeretnénk nyitni, 2023-ban a zempléni honfoglaláskori aranyleleteket bemutató Elit alakulat c. vándorkiállítást szeretnénk vendégül látni a Herman Ottó Múzeumból.** Évente 4-6 időszakos tárlattal számolunk, melyek révén mind a négy fő múzeumi szakágunk megnyilatkozhat, s a korábban objektív okokból elhalasztódott kiállítási témáink (A halál és a gyász néprajza, a 80-as évek történelme stb.) végre feldolgozásra kerülhetnek. Emellett a korábbiakhoz hasonlóan a helyi jelentős művészeknek is bemutatkozási lehetőséget kívánunk biztosítani.

A múzeumnak négy állandó kiállítása lesz. Városunk történetének legújabb kutatási eredményeit is feldolgozza az **Így éltek elődeink** című, számos interaktív elemet is felvonultató nagy várostörténeti kiállítás, amely a múzeum teljes emeleti teremsorát kitölti majd, s kitekintéssel bír a megyetörténetre is. Szintén újdonság lesz **Fekete György egykori MMA elnök emlékkiállítása,** amelyben – az ő szándékának megfelelően – elsősorban a gazdag pályájának utolsó másfél évtizedében készült mozaikokat fogjuk bemutatni. **Visszarendezésre kerül a Kisfaludi Strobl-kiállítás, és – némileg átalakítva – Németh János keramikusművész állandó kiállítása.**

A múzeum költségvetésének évről évre – a belső ellenőri megállapítás alapján túlzottan is – jelentős része függ a régészeti bevételektől. Ennek is köszönhető, hogy a régészeti tevékenység alapvetően fontos a múzeum mindennapjaiban, és ez mindenekelőtt előtt a megyében zajló nagyberuházásokhoz, az azokat megelőző régészeti feltárásokhoz kapcsolódik. Jelenleg és előreláthatólag a következő években olyan építkezések és infrastrukturális fejlesztések vannak folyamatban vagy előkészítés alatt – zalaegerszegi járműipari tesztpálya, M76-os és M9-es gyorsforgalmi utak stb. –, amelyek ütemezése az előírások szerint hozzájuk kapcsolódó régészeti munkák várható megrendelésének köszönhetően e bevételek folyamatosságát vetíti előre. A megrendelések megfelelő színvonalú és biztonságos ellátásához folyamatosan kisebb-nagyobb beruházásokra is szükség lesz (gépjárművek, technikai eszközök, szoftverek beszerzése).

A Göcseji Múzeum 2025-ben ünnepli majd fennállásának 75. évfordulóját, erre az alkalomra ünnepi rendezvénnyel, tudományos előadásokkal fogunk készülni. Ezt megelőzően ugyancsak szélesebb körben megtartandó ünnepi alkalom lesz a Mindszentyneum megnyitása, melynek ünneplése optimális esetben a hercegprímás boldoggá avatásához is kapcsolódhatna.

Új tagintézményünk, a Mindszentyneum 2022-től kezd meg működését. Az idei év vége felé elkezdődik a munkatársi gárda felépítése, majd kiképzése, a mindennapok működési rendjének kidolgozása. Ebben nagy szerepet kap majd az intézmény újonnan, már 2021-ben kinevezendő vezetője. **Három állandó kiállítás lesz az épületben, a Mindszenty József hercegprímás életét bemutató kiállítás az első emeleten, a kommunizmus egyházüldözéseit**

bemutató tárlat a másodikon, valamint A téglától a templomig címmel a középkori zalai kolostorok világába kalauzoló tárlat a pinceszinten. Az intézménynek saját gyűjteménye a jelenlegi elképzelések szerint nem lesz. A látogatók kiszolgálására kávéház, múzeumi shop, turisztikai vetítő is lesz a házban, emellett konferenciaközpont szekciótermekkel a földszinten, valamint egy időszakos kiállítások rendezésére is alkalmas közösségi tér a felső szinten. A Mária Magdolna plébánia igényeit egy külön egyházi közösségi tér fogja szolgálni. Az intézményben szem előtt tartjuk majd a fogyatékossgal élők igényeit is.

A Göcseji Múzeum új épületszárnyának látványterve

A Mindszentyneum működtetésében fontos szerepet kapnak majd a konferenciaközpont és a közösségi tér bérbe adásából, valamint a shop és a kávéház működtetéséből származó bevételek, aminek érdekében az épület ezen részei külön megközelíthetők és jól elhatárolhatók lesznek a kiállítóterektől. Ehhez fontos az intenzív, mind a kiállítások, mind a kínált szolgáltatások propagálására szolgáló, mind papír alapú, mind pedig online és médiákhoz kapcsolódó marketing tevékenység. A működési modell a városunkban korábban megszokott múzeumi modelltől ezáltal eltérő lesz, ugyanakkor ügyelni fogunk az intézmény jellegének és méltóságának tiszteletben tartására. A konferenciatermek a bérbe adás mellett kiszolgálják majd a múzeum, valamint a városi kulturális és egyéb intézmények felmerülő igényeit is.

A Göcseji Falumúzeum városi TOP-os forrásból finanszírozott fejlesztési fázisa 2020-ban elkészült, megújult a Hencz-malom, elkészült a rámi kápolna és a temetődomb.

A rámi kápolna

A felújított Hencz-malom

A központi forrásból fedezett következő fázis közbeszerzése folyamatban van, a munkák 2021 második félévében kezdődhetnek. Reményeink szerint a következő fázis lebonyolítása már bejáratott úton fog haladni, így az elmúlt éveknek a fejlesztést jelentősen hátráltató buktatóit sikerül majd elkerülni, és **az 1968-as megnyitás után 55 évvel, 2023-ra a munkák a tervek szerint elkészülnek**. Ennek révén az ország elsőként megnyílt szabadtéri néprajzi múzeum-egysége területileg és objektumainak számát tekintve is jelentősen megnövekszik, és immár nem csupán a 19-20. század fordulójának göcseji népi lakó kultúráját és életmódját mutatja be, hanem ennek a 20. század első felében való átalakulását, a modernizálódás első szakaszát is. A falumúzeum új kiállítási objektumai számos olyan interaktív elemet is felsorakoztatnak majd, melyek remélhetőleg vonzóak lesznek a közönség különböző, főként fiatalabb korosztályai számára. Emellett itteni szolgáltatási kínálatunkat – múzeumpedagógia, gyermekfoglalkozások, kézművesség, tanácsadás, ökológiai szemlélet terjesztése stb. – is lényegesen bővíteni fogjuk. Kiemelt célunk, hogy a Skanzenban eltöltendő látogatói idő meghosszabbodjon, és ezalatt élvezetes és hasznos, információkban gazdag itt tartózkodást

biztosítsunk fiataloknak és idősebbeknek egyaránt, végső soron múltunk értékeinek átadásával egyfajta kapaszkodót is kínálva változó világunkban.

A múzeumi fejlesztések fenti három vonulata mellett ugyanakkor a következő öt éves periódusban szükséges elindítani egy negyediket is. A múzeumnak jelenleg olyan külső, jelentős részben raktározásra szolgáló egységei vannak, amelyeket hamarosan el kell hagyni, az adott ingatlanok más célú hasznosítására irányuló szándék miatt. E két helyen található a műtárgyállomány legnagyobb része. Vonatkozik ez a volt Paizs iskolában lévő raktárakra (a Szombathelyi Egyházmegye az épületben lévő idősotthon bővítését tervezi), és Göcseji úti bázisra is (ahol a tulajdonos Zala Megyei Kormányhivatalnak van szüksége a múzeum által használ épületrészekre). Ezeket az anomáliákat egy új, mind a raktározási igényeket, mind a régészeti szakág, s esetleg a restauráló műhelyek elhelyezését is kiszolgáló, megfelelő műtárgyvédelmi körülményeket biztosító múzeumi bázis kialakításával lehet a legpragmatikusabb módon feloldani, valamilyen megoldást azonban mindenképpen találni kell rájuk. Hosszútávon megoldást jelenthet a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltárának Mártírok útjára történő költöztetése, amelynek során a felszabadult raktárhelyiségeket a Levéltár átadná a Göcseji Múzeum részére.

A folyamatban lévő múzeumi fejlesztéseket követően a múzeum költségvetése szükségszerűen lényegesen megnövekszik majd, hiszen ***a Mindszentyneum a tervek szerint 15 munkatárssal fog működni, és hasonló nagyságrendű munkaerőbővítésre lesz szükség a Göcseji Falumúzeum esetében is.*** A költségvetés két intézményegységre vetített szükséges növekedése kb. 150 millió forint lehet. A Mindszentyneum a Göcseji Múzeum tagintézményeként kezdi meg működését, a falumúzeum jelenleg státuszát tekintve a GM kiállítóhelye, szervezetileg az itt dolgozók külön osztályt képeznek. A fejlesztést követően indokoltnak tűnik a falumúzeumot is számára több önállóságot biztosító tagintézményi státuszba helyezni.

A Göcseji Múzeum feladatellátásához a munkaerőszükséglet csak a jelenlegi helyzetben biztosított, a főépületbe történő visszaköltözést és a kiállítások megnyitását követően a teremőri-tárlatvezetői (2-3 fővel) és a takarítói létszámot (1 fővel) bővíteni lesz szükséges, és indokolt lenne egy papírrestaurátor felvétele is, akit az intézmény több évtizedre el tudna látni munkával. A régészeti feltárások volumenének felpörgése várhatóan időszakos munkaerő-felvételt fog maga után vonni, és ez nagy valószínűséggel a következő években is így lesz. A muzeológusi körben a történeti és a közönségkapcsolati osztályon várható jelentős átalakulás a következő öt éves időszakban. ***2021-től a múzeum hat olyan munkatársa (köztük három muzeológus) vonul nyugállományba, akik az elmúlt időszakban főszerepet játszottak az intézmény tudományos és egyéb szakmai sikereiben, és központi tagjai voltak a munkahelyi közösségnek is.*** A két külső egységben szükségszerű, fent jelzett nagyarányú létszámbővülés mellett tehát egy generációváltást is elkezdődött, amely több, az elmúlt évtizedekben kulcsszerepet játszó szakembert is érint. Emellett a múzeumokban olyan munkakörök is kezdenek megjelenni (pl. jogász, marketing menedzser stb.), amelyek egy korszerű intézményben előbb-utóbb szükségszerűek lesznek. A cél mindenesetre az, hogy kvalifikált – a fokozatszerzésre az intézmény erőteljesen ösztönzi munkatársait –, sikerorientált, munkabíró, elhivatott szakemberek dolgozzanak az intézményben, akik az elmúlt időszak szakmai színvonalának és szellemiségének megőrzésével is képesek pezsgően vonzó munkahellyé tenni a Göcseji Múzeumot. Ehhez ugyanakkor ***feltétlenül indokolt lenne a jelenleg szinte az egész szférát jellemző, méltatlanul alacsony bérszínvonal emelése,*** ami a mind problémásabb munkaerő-utánpótlás biztosítását is elősegítené.

A következő időszakban tovább kell szélesíteni a múzeum hangsúlyosabb online jelenlétének a járványhelyzet során kialakult „jó gyakorlatát”. A jövőben az internet szerepe valamennyi generáció életében minden bizonnyal növekedni fog. Bár a közönséggel való kapcsolatok (minden remény szerint) elsődlegesen a valós szférában, személyes kontaktusok révén alakulhatnak, a műtárgyak népszerűsítése, előadások tartása, blogbejegyzések, virtuális tárlatok, kis videók kedveltségük miatt meg kell maradjanak a múzeum kínálatában, sőt, további színesítésük indokolt.

Rendkívül fontos a múzeum számára a gazdasági élet szereplőjéhez és az oktatáshoz való kapcsolata. Zalaegerszeg városa történelmének olyan intenzív fejlődési szakaszát éli, amilyenre korábban még nem volt példa. Számos nagyvállalkozás, kis- és középvállalatok termelő egységei jelentek meg a településen, folyamatosan javul a közlekedési infrastruktúra: a város megközelíthetősége a gyorsforgalmi utak kiépülése, a vasút és a közeli sármelléki repülőtér fejlesztése kapcsán is mind kedvezőbbé válik, a felsőoktatás egyre hangsúlyosabb módon nyújt lehetőséget a fiatalabb korosztályok helyi karrier-építésére, emellett számos kulturális és turisztikai célú beruházás is zajlik. ***A gazdasági élet szereplőivel a múzeum kapcsolatát még intenzívebbé kell tenni nem csupán támogatásaik, hanem elsősorban a nekik nyújtandó szolgáltatások bővítése révén.*** A közvetlen múzeumi „termékskála” (kiállítás, tárlatvezetés, előadás, kutatási lehetőség stb.) mellett konferencia-helyszínt, szabadidős helyszínt és programokat (a falumúzeumban), valamint a múzeumi kompetenciákhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat (pl. restaurálás, gyermekfoglalkozások, kirándulások szervezése, helyi idegenvezetés) is kínálni tudunk. A városi turisztikai egyesület többi tagjával még szorosabbá kell tenni az együttműködést, kiegészítve és népszerűsítve egymás programjait és szolgáltatásait.

A 2021-2026-os időszak végére a Göcseji Múzeum – két tagintézményével – az intenzív fejlődési pályán mozgó Zalaegerszeg olyan közgyűjteménye és kulturális intézménye lehet, amely – alapfeladatai színvonalas ellátása mellett – valamennyi korosztály számára biztosít érdekesítő, tartalmas és szórakoztató kikapcsolódást. Kölcsönös előnyökön alapuló jó kapcsolatokat ápol a gazdasági élet szereplőivel, három teljes napnyi minőségi programot kínál a várost felkereső turistáknak, együttműködik a szálláshelyekkel és a kulturális, illetve turisztikai szféra szereplőivel a település még vonzóbbá tétele érdekében, és segíti az iskolás korcsoport helyi identitástudatának kialakulását, a többi korosztály esetében erősödését. Joggal bízhat abban, hogy a 2003-ban már megszerzett elismerés után 2024-ben vagy 2025-ben ismét sikerrel pályázhat majd az „Év múzeuma” kitüntető cím elnyerésére.

Az 1,85 milliárd forintos beruházással megújuló Göcseji Múzeum

3.4 Hevesi Sándor Színház

A színház következő öt évét alapvetően befolyásolja és meghatározza az épület várható és remélhetőleg addig befejeződő átépítése, illetve felújítása. Mivel az alapvető célkitűzés továbbra is az, hogy **szerezhető, nyitott népszínházi modellt** kövessünk, ami széles nézői réteget szolgál ki, ehhez továbbra is tartani kell magunkat, de ki kell használni azokat az új lehetőségeket, amit az átépített épület kínál majd. Több játszóhely, több előadás, így várhatóan magasabb nézőszám és bevétel, ami reményeink szerint a következő ciklusban jellemzi majd a színház működését.

Erősíteni kell a műfaji sokszínűséget és ezzel együtt a magas művészi színvonalat. A több játszóhely lehetőséget ad arra, hogy a nagyszínpadon továbbra is klasszikus magyar és világirodalmi művek szerepeljenek, a kamaraszínházban gyermek, ifjúsági darabok és kortárs művek kapjanak helyet, valamint lehetőség lesz kísérletező, gondolatébresztő művek bemutatására a stúdióteremben.

Kiemelt feladatunk lesz, hogy az ifjúságot minél nagyobb számban bevonjuk előadásainkra, természetesen folytatva a Tantermi Deszka sorozatot is, ami közvetlen kapcsolatot jelent a fiatal nézőkkel.

Fontosnak tartjuk, hogy **minden évadban bemutassunk olyan műveket, amelyek a magyar történelem kimagasló alakjait, nemzeti történelmünk fontos pillanatait örökíti meg. E törekvésünk jegyében tűztük műsorra a Zrínyi 1566, a Kőszívű ember fiai című előadásokat és tervezzük bemutatni Rákosi Viktor-Nemhala György: Elnémult harangok című színjátékát, valamint Moravetz Levente - Balásy Szabolcs - Horváth Krisztián a Fejedelem című rockmusicaljét. Az összetartozás, a nemzeti tudat erősítése továbbra is kiemelt helyet kap a színház következő ötéves ciklusában.**

Az alapvető célunk továbbra is a szórakoztatás, hogy egyre többen váltsanak bérletet, és vásároljanak jegyet előadásainkra. Az intézmény nyitottsága, az előadások színvonala és minősége a társulat professzionális munkája mind biztosíték arra, hogy a színház továbbra is a kultúra zászlóshajója legyen a város és a megye életében.

Sajnos az elmúlt egy év, a világvjárvány hatása, a pandémia a színház működésére is rányomta a bélyegét. A kényszerű leállások miatt előadásainkat nem játszhattuk el, így a bevételek jócskán megcsappantak a bérletesek számával együtt. Alapvető feladat, hogy amint az élet visszatér a normális kerékvágásba, visszacsalogassuk a nézőket és megpróbáljuk utolérni a pandémia előtti időszak bevételét és nézőszámát.

A koronavírus okozta világjárvány hatása a Hevesi Sándor Színházra, az ebből adódó bevételkiesés nagyságrendje

A COVID -19 világjárvány jelentős hatással volt a világgazdaságra, amelynek köszönhetően számottevően megváltozott egyes gazdasági ágazatok eredményessége és a piaci környezete. A kulturális szektor bevétele a járványügyi intézkedések következményeként szinte nullára csökkent.

A Hevesi Sándor Színházban 2020. március 9 és 2021. március 31.(feltételezve, hogy áprilisban kinyithatunk) között 230 előadást tarthattunk volna összesen. Ezzel szemben mindösszesen 30 előadásunk volt, amelyből 3 csak minden 3. széken bonyolódott.

Színházunk szempontjából a járvány hullámváza lehetővé tette, hogy a bérletezési időszakban dolgozhattunk. Ennek következtében sikerült a 2020/2021-es évadra 3670 bérletet eladni. **Sikernek könyveljük el, dacára annak, hogy előző évadban több, mint 11.000 fő bérletesünk volt**, hiszen a vészhelyzet miatt sem az általános sem a középiskolás diákság nem járhat színházba. Sikerült továbbá a szponzorációs és reklámbevételeinket szinten tartani.

A fentiek eredményeként a 2020. évi bevételkiesésünk az általános trendtől eltérően mintegy 50 %. Jelenleg már rendelkezésre áll a 2020 év zárása, mely szerint a tervezett 215,504,- eFt

működési bevétellel szemben 129.250,- e Ft-ot értünk el. Ezen belül a szolgáltatások ellenértéke 145.000,- e Ft-tal szemben 74.259,- e Ft-ra teljesedett.

A 2020 évi őszi évad kezdetére felkészültünk tisztító és fertőtlenítő szerek és eszközök beszerzésével. Igazgatói utasítás szabályozza az ezzel kapcsolatos teendőket. Beszereztünk egy úgynevezett hideg ködösítő berendezést, melynek alkalmazásával fertőtleníjtük a közönségforgalmi területeket, a színpadot, a kiszolgáló helységeket. Az EMMI pályázat útján nyújtott támogatást 1,025 eFt értékben, melyből fertőtlenítőszerket és egy újabb berendezést vásároltunk. Lehetőségünk van továbbá ezen pályázati keretből Covid tesztet végeztetni.

Az állami központi és helyi támogatást 2020 évre a tervezett összegben megkaptuk. 2021 évre vonatkozóan a központi támogatás szinten maradt a helyi fenntartói támogatás emelkedett, a közalkalmazotti jogviszony átalakításából adódó bérfejlesztés finanszírozására tekintettel. Mindezeknek köszönhetően a vészhelyzet időszakában minden alkalmazott megkapta a munkabérét és erre év végéig a fedezet biztosított. A színház dolgozói a munkakörük és munkabérük tekintetében biztonságban érezhetik magukat, melyet nagyon fontos tényezőnek ítélnék meg az egyébként sok szempontból bizonytalan körülmények közepette.

A 2021 áprilisát követő időszakra prognózist mondani nagyon nehéz. Színházunk szándéka szerint a 3670 fő bérletest szeretné maradéktalanul kiszolgálni. Számításaink szerint a hátralévő 82 db bérletes előadás megtartására 4,5 hónapra van szükség folyamatos játszás mellett. A bérletházak telítettsége a korábbi évekhez képest alacsonyabb, ez a helyzet jegybevételt hozhat, amennyiben sikerül teltházassal előadásokat szervezni. Amint megvan a kormányzati döntés az újra nyitásra, annak ismeretében tudunk számításokat végezni a hátralévő időszak bevételeire és kiadásaira.

A következő ötéves ciklusban három fontos évforduló lesz a színház életében, amiket megpróbálunk méltó módon ünnepelni az ideiglenes játszóhelyünkön, ami nagy valószínűséggel az Ady-mozi lesz.

- 1. 2022-ben ünnepeljük a színház megalakulásának 40. évfordulóját (1982.)***
- 2. 2023-ban a színház névadója, Hevesi Sándor születésének a 150. évfordulóját ünnepeljük (1873-1939)***
- 3. 2025-ben a színházalapító Ruszt József halálának lesz a 20 éves évfordulója (1937-2005), amelyre a tervek szerint a felújított színházban elkészül Ruszt Józsefnek és Hevesi Sándor munkásságának emléket állító állandó kiállítás, amely vagy a modern technika eszközeivel (digitális infófal), vagy hagyományos módon korabeli enteriőr kialakításával idézi meg az alapító és a névadó szellemiségét.***

Kiemelten fontosnak tartjuk a fenntartó önkormányzattal való korrekt és konstruktív kapcsolatot, ami a 2020-2024 közötti időszakra vonatkozóan egy új fenntartói megállapodásban is testet öltött. A színház így az állam és az önkormányzat közös fenntartásába került, a szerződés aláírása pedig mindenképpen biztonságot és állandóságot jelent a színház számára.

Továbbra is támaszkodnunk kell a TAO-támogatás kivezetése után kiírt központi támogatásokra, melyek sikeressége további stabilitást ad a következő ciklusban. Ugyanakkor nem mondhatunk le a helyi támogatók, szponzorok segítségéről sem. Kialakult rendszer és kapcsolattartás jellemzi a cégekkel és vállalkozásokkal az együttműködést. Színházunknak egyre több mecénása van, akik fontosnak tartják, hogy támogassák a színház munkáját. A cégeknek a felajánlott támogatásért reklámlehetőséget biztosítunk. A vállalkozás neve és logója megjelenhet a színház homlokzatán megjelent molinókon, szórólapjainkon, az előcsarnokban elhelyezett reklámtábláinkon, illetve a monitorokon. Figyelemmel kísérjük városunk és a térség gazdasági fejlődésének szereplőit, folyamatosan keressük azokat az új vállalkozásokat, amelyek további partnerek lehetnek. Támogatóink közül többen kaptak a város által alapított Kultúra Mecénása díjat.

ÖSSZEGRZÉS

- Továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a nemzeti értékek bemutatására, a fiatal korosztály színházi integrálására.
- A színház továbbra is csapatmunka, ahol mindenkinek ki kell vennie a részét 'a portástól az igazgatóig'.
- A következő ötéves ciklus meghatározó eleme a színház rekonstrukciója, átépítése.
- Meg kell őrizni a társulat egységét, minél több fiatal diplomás színészt beépíteni a csapatba, és továbbra is odafigyelni a nyugdíjas kollégákra is. (Folyamatosan foglalkozni kell, s megoldást keresni a társulat anyagi megbecsülésének emelésére.)
- Versenyképes bérekkel egyben tartani a műszaki állományt, és ha lehet, itt is fiatalítani az átlagéletkort.
- Konstruktív és korrekt kapcsolat fenntartása az önkormányzattal.
- Erősíteni a kor követelményeinek megfelelő marketing és kommunikációs stratégiát.
- Közös gondolkodás és együttműködés a város és a régió középfokú tanintézményeivel és a közművelődési intézményekkel.
- Lehetőség szerint minél több ősbemutató, kortárs magyar és zalai kötődésű szerzők műveinek bemutatása.

A színház felújításának ütemterve:

A 2021-2026 közötti időszak meghatározó eleme a színház rekonstrukciója, ami együtt jár egy kényeszerű költözéssel is, melynek lebonyolításához szükséges lesz a fenntartó segítsége is. Bízunk abban, hogy a következő ciklus is legalább olyan sikeres lesz, mint az elmúlt tízéves ciklus volt a színház életében. Ehhez közös akarat, alázat, professzionális munka, elhivatottság és természetesen egészség szükségeltetik.

A teljes megújulás előtt álló színház kiviteli tervezése zajlik.

A zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház épületét eredetileg művelődési, kulturális és művészeti rendezvények céljára az 1950-es évek végén kezdték építeni egy mocsaras-ingoványos területen az országban először alkalmazott technikával, kútalapozással. Az ünnepélyes alapkőletételre 1958. december 16-án került sor, a létesítményt 1962. január 27-én avatták fel. Az 1999-ben felújításra kiírt pályázat a ház közönségforgalmi tereire (bejárat, ruhatár, előcsarnokok, közönséglépcsők, a közönség vizesblokkjai, nézőtér) vonatkozott, érintetlenül hagyva az üzemi területeket. Végül anyagiak híján csak a nézőtér felújítása valósulhatott meg. A jelenlegi tervezési program az épület átépítésével is járó felújítás teljes körű színháztechnikai, épületgépészeti, épületvillamosági és építészeti korszerűsítést jelent.

A tervezési folyamatok alapján a következő ütemterv képzelhető el:

kiviteli terv elkészítése: 2021. nyara

közbeszerzés lebonyolítása: 2021 második félév

A szükséges forrás biztosítását célzó kormányelőterjesztés a kiviteli terek alapján:

2022. második félév

munkálatok megkezdése: 2022. tavasza rövidített évaddal

munkálatok befejezése: 2024. ősze novemberi évadkezdéssel

Ezen ütemterv alapján a színház részére egy évadra lenne szükséges játszási helyet biztosítani, illetve egy-egy rövidített évad előzné meg és zárná a felújítási munkálatok java részével járó 2023-as évet. Játszási helynek egyedül az Art mozi felújított nagyterme bizonyul megfelelőnek. Az erre vonatkozó egyeztetések megkezdődtek, azonban további pontosítást igényelnek.

3.5 Griff Bábszínház

A covid-járvány hatásai:

A 2020-as, és várhatóan a 2021-es év is a covid-járvány áldozatául esik. A járvány előtt a bábszínház bérleteseinek száma 4200 és 5000 fő között mozgott. Sajnos a járványhelyzetre tekintettel meghozott korlátozások, az iskolás korosztály kimoszthatatlansága miatt a 2020-21-es évadra csak óvodások vásároltak bérletet (543 db). Látható tehát, hogy mintegy 90 %-os visszaesés következett be. Továbbá bizonytalan, hogy meddig tart a járvány, és lecsengése után hogyan fognak viszonyulni nézőink, elsősorban a pedagógusok és szülők a színházba járáshoz. Mivel vendégelőadásaink sem realizálódhattak, a bevételi oldalon komoly bevételkieséssel kell kalkulálnunk, amelyet takarékoskodással, a kiadási oldal csökkentésével igyekszünk egyensúlyozni. A bábszínház dolgozói közül egyelőre mindenkinek tudjuk biztosítani a foglalkoztatását. Mivel előadásokat játszani nem tudtunk, próbálni viszont lehetett, több előadás próbaelőadása zajlott, a kész előadások várják, hogy nézők elé kerülhessenek.

Átépités:

Az intézménynek a megalapítása óta (2004) nagy vágya volt, hogy saját otthona lehessen. Ez a vágy ebben a ciklusban várhatóan megvalósulhat, tekintettel arra, hogy végre önálló épülettel és játszóhellyel gazdagodik.

Amennyiben teljesülnek a város színházfelújítási tervei és ütemezése, 2022 májusában át kell adnunk az építési területet a kivitelezőnek, és várhatóan másfél évig a bábszínház működését ideiglenes helyszínen kell bonyolítanunk. A helyszínre korábban javaslatot tettünk: a városban fellelhető kulturális tereket figyelembe véve az Apáczai ÁMK épülete tűnik a legjobb megoldásnak. Előnye, hogy színpaddal és nézőtérrel is rendelkezik, valamint helyiségeiben az egyéb funkciók, műszaki és titkársági kiszolgálás is megoldható. Hátránya, hogy a város szélén található.

Mindez kihat a nézőközönségre is. Általános tapasztalat, hogy az ilyen jellegű változások mindig kihatással vannak a látogatottságra. Reményeink szerint viszont az új épület megnyitása

után visszatérhetünk a korábbi szintre, sőt a több játszóhelyet figyelembe véve növelni tudjuk látogatóink számát.

Szakmai és közösségi munka:

Reméljük a tervezett bővítéssel, alapterület növeléssel, jobb megközelítéssel lehetőségünk lesz arra, hogy a bábszínház igazi közösségi térévé fejlődjön, ahol az előadások mellett kiállításoknak, gyermekkoncerteknek is helyet adhatunk. Mindemellett nyitott intézmény szeretnénk lenni, ahova a nap bármely órájában be lehet térni a gyermekekkel, s ahol érték- és identitásteremtő, szórakoztató foglalatosságokat tudunk nyújtani, bármely korosztály számára.

Folytatni szeretnénk azt, hogy a fő korosztályunk (óvodások, kisiskolások) mellett a babáknak és a felnőtteknek is játszunk előadásokat.

Munkaerőigény növekedés:

Az infrastrukturális fejlesztés, a bábszínház többfunkciós modellje, a színháztól való különválás, a nagyobb alapterület a legoptimálisabb működéshez célként fogalmazódik meg a bábszínház dolgozói létszámának 3-4 fős növekedése (1 fő portás-takarító, 1 fő színész, 1 fő drámapedagógiai munkatárs, 1 fő titkársági-nézőtéri alkalmazott), amely azonban csak akkor lehetséges, ha annak fedezete rendelkezésre áll.

Művészi tervek:

A színház művészi-szakmai munkáját a megszokott, magas színvonalon szeretnénk tartani. Így, hogy a Hevesi Sándor Színházzal közösen több terem áll rendelkezésre elképzelhetőnek tartjuk akár nemzetközi bábfesztivál életre hívását, mely periodikusan ismétlődhetne, és lehetőséget adna arra, hogy a város jó hírét keltse. Természetesen ehhez megint csak a város hozzájárulása és anyagi támogatása kellene.

2024-ben az intézmény 20 éves lesz, szeretnénk programsorozattal ünnepelni.

Bízunk abban, hogy a város, és a városban működő cégek, vállalatok fejlődnek, és lehetőségünk lesz támogatókat találni a fent említett eseményekhez.

Nem kulturális de kulturális funkcióval is rendelkező intézmények:

3.6 Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok

A Városi Sportcsarnok nézőtere és a csarnok előtti, ma parkolóként használt tér eddig is számos kulturális eseménynek (hangverseny, színházi előadás, könnyűzenei koncert, fesztivál) adott otthont, amelyek közül az alábbi – teljesség igénye nélkül hozott – példák jól érzékeltetik a csarnok kultúrában betöltött hangsúlyos szerepét:

A száztagú cigányzenekar nagykoncertje (2019)

Ákos (2017,2019)

Csík Zenekar (2013, 2014, 2015, 2016)

Demjén (2016)

Omega (2004, 2012, 2019)

Rúzsza Magdi (2017, 2018, 2019)

ExperiDance (2007, 2008, 2009, 2015, 2016, 2018)

Abigél (2017)

Hegedűs a Háztetőn (2017)

Mamma Mia! (2018)

Zala Open

Press Dance gála

Az 1980-ban átadott, 2000 főt befogadni képes épület eddig sem felelt meg a rendezvényszervezés modern kori követelményeinek. A hangversenyek értékéből az akusztika gyenge minősége vont le, míg a színházi előadások élvezetét a kényelmetlen ülő padozat rontotta nagy mértékben.

Az új intézmény tervezési feladata alapján 4000 fős kulturális események megrendezésére lesz alkalmas, amely új fejezetet nyit a minőségi kulturális nagyrendezvények vonatkozásában.

3.7 Helyi termelői és kézműves piac – Göcsej Tudásközpont

A várhatóan 2021. végére elkészülő 718 millió forintos beruházásból megvalósuló, 900 négyzetméter alapterületű épületben egy helyen lehet majd beszerezni, megkóstolni, megismerni azokat az alapanyagokat, ételeket, amik egészségesek, helyi termelőktől vannak és a Zalára és Göcsejre jellemzőek. Az árusító üzletek mellett kialakításra kerül egy étterem, népi játszótér, az emeleten tudásközpont, kézműves műhelyek és a hozzá tartozó kiállítóter, a tetőtérben pedig a zalai gyógynövények tudástára kap helyet. Az intézmény kulturális kiemelt kulturális jelentőségét az adja, hogy lehetőség nyílik a népi kézműves mesterségek visszatartására.

A koncepció időszakában fő feladat lesz a helyszín kulturális életbe történő bevezetése és az oktató, bemutató tevékenység kimunkálása, megszervezése.

3.8 Az egykori Korona szálló épülete

A Modern Városok Program keretében megújulhat az egykori KISZÖV Táncegyüttesnek is éveken át otthont adó egykori, 1858-ban épült Korona Szálló épülete. Helyén már korábban is fogadó állt, amely otthont adott a kaszinónak is, amelyet 1838-tól a városi elit mellett Deák Ferenc is rendszeresen látogatott. A szálló nagyterme az Arany Bárány Szálloda és annak téli kertje 1894-es megépítéséig elegáns események sorát fogadta meghatározó szerepet töltve be a város közéletében.

A Modern Városok Programnak köszönhetően egy olyan koncepciót kívánunk megvalósítani, amely a jövőben a régi korok eleganciáját idéző események, összejövetelek, tematikus estek megszervezését teszi lehetővé patinás környezetben. A helyszín nem csupán közéleti, kulturális programoknak adna otthont, hanem olyan magánrendezvények fogadására is lehetőséget kínálna, amelyek teljes mértékben illeszkednek a hely szelleméhez és a történelmi jelentőségű épület belső környezetéhez, amelyet e szempontok figyelembevételével szeretnénk felújítani.

Az 1800-as évek hangulatát idéző egykori bálterem látványterve

Kulturális feladatot ellátó városi cégek:

3.9 Kvártélyház Szabadtéri Színház Kft.

A 2022-ben fennállásának 15. évfordulóját ünneplő Kvártélyház Szabadtéri Színház a nyári kulturális programok kiemelt helyszíne. A megújult épületegyüttes udvara új díszvilágítással gazdagodott, amely még inkább kedvez a nyáresti, szabadtéri programok megrendezésének. A teátrum a könnyed nyári bemutatók mellett egyben alapítója és házigazdája a hét éves múltra visszatekintő, a közönség és a szakmai köreiben is nagy népszerűségnek örvendő ZAlaegerszegi KOrtárs Művészeti fesztiválnak, amelynek keretében független színházi alkotók szórakoztató, izgalmas és kísérletező színházi munkáit ismerheti meg a közönség. A teátrum elmúlt közel tizenöt éve sikertörténet, amelyhez az anyagi feltételeket hosszútávon biztosítani szükséges.

részlet a Lili bárónő című előadásból

3.10 Zalaegerszegi Rendezvényszervező Kft.

A 2020-ban létrehozott Rendezvényszervező Kft feladata Zalaegerszeg két legrangosabb fesztiváljának, az Egerszeg Fesztiválnak és az Országos Vadpörkölt és Borfesztiválnak a megszervezése. A koronavírus járvány miatt a Kft. megalapítása óta egy rendezvény sem valósult meg. Óvatos becslés szerint a 2021. évi őszi fesztivál lesz az első esemény, amelyet Kft. rendezhet meg. A rendezvények belvárosba történő költöztetése óta az elmúlt 13 évben országos hírnévre szert tett kiváló minősítéssel rendelkező fesztiválok színvonalának tartása és lehetőség szerinti emelése a cél, amelyre a Vadászati Világkiállítás kiemelt státuszú rendezvényeként, a Zalaegerszegi Vadpörkölt és Borfesztivál esetében kivételes alkalom kínálkozik.

Nem a város fenntartásában működő, de a várossal hagyományosan szoros együttműködésben tevékenykedő kulturális intézmények:

3.11 Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára

A Zalaegerszeg-monográfia és a Zalaegerszegi Füzetek köteteinek kiadásában, a várostörténeti konferenciák tartalmi kidolgozásában és lebonyolításában kiemelkedő kulturális szerep hárul a Zala Megyei Levéltárra. A koncepció időszakában az egyes programelemek jórészt 'A helyi identitás és kohézió erősítésének megteremtése Zalaegerszegen' című projekt keretében valósulnak meg.

Az elképzelések szerint a kulturális koncepció időszakában ***az intézmény raktáraival együtt a Mártírok úti volt leánykollégium üresen álló épületében nyerne elhelyezést.*** Az erre

vonatkozó terveket az intézmény és az önkormányzat a kormány elé kívánja terjeszteni, hiszen a milliárdos összegű átköltözés csak állami szerepvállalással lehetséges. E nagy volumenű beruházás a felszabaduló levéltári raktárak átadásával megoldaná a Göcseji Múzeum raktározási nehézségeit, ugyanakkor e tervünk az átköltözés nagyságrendjére és jelen járványügyi helyzetre tekintettel különösen óvatos megközelítést igényel.

3.12 Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum

A Magyar Olajipari Múzeum országos gyűjtőkörű szakmúzeum, melyet 1969-ben alapítottak azzal a céllal, hogy gyűjtse, feldolgozza, kiállításain és kiadványaiban bemutassa a magyarországi szénhidrogénipar több mint 100 éves történetét. 1993-ban átvette a Zsigmondy Vilmos Gyűjteményt, azóta nem csak a szénhidrogénipar, hanem a vízbányászat történeti emlékeit is gyűjti, őrzi. A múzeum a gyűjteményeibe került anyagot rendszerezi, nyilvántartja, tudományosan feldolgozza és kiállításában, kiadványaiban bemutatja. Zalaegerszegen, a Göcseji Falumúzeum szomszédságában lévő, 30 ezer négyzetméter területű állandó szabadtéri kiállításában a szénhidrogénipar (bányászat, feldolgozás, szállítás) műszaki emlékeivel, állandó kiállító termeiben az iparág technológiai folyamataival, történetével ismerkedhet meg a látogató. Szabadtéri szoborparkjában kiemelkedő műszaki szakemberek mellszobrait láthatjuk. Gyűjteményei, valamint Dr. Papp Simon geológus, egyetemi tanár emlékére berendezett kis kiállítás a múzeum Zalaegerszeg, Wlassics Gyula utca 13. szám alatti épületében található. 2020-ban a MOL Nyrt., az Emberi Erőforrások Minisztériuma és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata összefogásában összesen 4 millió forint ráfordítással elkezdődött egy felújítási, bővítési és fejlesztési terv kidolgozása, amely már a 21. század elvárásainak megfelelően (pl. interaktivitás), vázolja fel a múzeum jövőjét.

3.13 Nemzeti Művelődési Intézet

Kibővített szakmai tartalommal, 2017. január 1-től a lakiteleki Népfőiskola Alapítvány által létrehozott Nemzeti Művelődési Intézet NKKft. az Emberi Erőforrások Minisztériumával kötött közszolgáltatási szerződés keretében látja el azokat a közművelődési szakmai szolgáltató és módszertani feladatokat, amit szellemi jogelődje, a Nemzeti Művelődési Intézet költségvetési szervként végzett.

A települések jobb, közvetlenebb elérését innovatív, hálózatos szervezeti forma biztosítja: a budapesti központ mellett megyei igazgatóságok segítik a közművelődési szakmai koncepciók megvalósulását, valamint a települési közösségi-kulturális élet módszertani tanácsadással való támogatását.

A kulturális közfoglalkoztatás során jó munkakapcsolat alakult ki az önkormányzat és az intézet között. A polgármester és a Zala Megyei Igazgatóság igazgatója év elején áttekintették az együttműködés lehetséges formáit, amelyre az önkormányzat a jövőben is nyitott.

3.14 Zalai Népzene Háza

Ifj. Horváth Károly nevéhez fűződik az országban is egyedülálló kezdeményezés, amely a Zalai Népzene Házat viseli. A népzeneész Szenterzsébethegy lábánál, a Szenterzsébethegyi kápolna közelségében és a négyszázéves gesztenyefa szomszédságában fogott bele egy olyan komplexum építésébe, amely a tervek szerint alkalmas lesz arra, hogy **nemcsak Zalaegerszeg, de Zala megye, sőt a történelmi Zala vármegye népdalkincsét bemutassa és tanítsa**. Saját és édesapja anyagai mellett be kívánja mutatni a Zala megyei gyűjtők hangzó anyagait is. Az igényesen kialakított pinchehelyiség, a kb. 18-20 fő vendégül látására alkalmas fogadótervezet már elkészült, sajnos azonban az emeleti termék, a bekötő út és az udvar mintegy 20 millió forintot igénylő kialakítása a világjárványnak is köszönhetően féleszakadt. Folyamatban van ugyanakkor

az épület energetikai beruházása, amelyhez tetőcsere is tartozik. A kialakításra váró bemutató és közösségi termek kurzusok, kisebb versenyek és nyári táborok fogadására is alkalmasak lesznek. A kulturális koncepció időszakának talán második felében elkészülő ház, amely turisztikai funkciók ellátására is alkalmas lesz, a tervek szerint egyesületi formában működne.

3.15 Botfai Erdődy-Húvös Kastély – Mindszenty Ifjúsági Ház

A teljes rekonstrukción átesett 2012-től a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend fenntartásában működő Ifjúsági Háznak otthont adó 1750-ben épült kastély jelentős helyet foglal el városunk történelmében, hiszen az épület egyike azon építészeti emlékeknek, amelyek az elmúlt évszázadokból maradtak ránk. A városrehabilitációs program részeként 350 millió forintból megújult komplexumhoz 7000 négyzetméteres angolpark is tartozik, amely szabadtéri programok ideális helyszíne is lehet.

3.16 Csácsi kastély

Nem értelmezhető kulturális intézményként, a koncepció struktúráját tekintve talán mégis e pontban érdemes az eddig a Dán Termelőiskola otthonául szolgáló építéstörténeti szempontból jelentős, az egykor zalavári bencés apátság birtokában lévő 1761-1768 között épült kúriáról említést tenni.

Amennyiben sikerül állami támogatást szerezni, az egykor vendégházként, majd iskolaként funkcionáló épület megmenthető lenne és a botfai kastély mintájára befogadhatná a helyi civil szervezeteket, közösségi és kulturális színtérként szolgálhatna.

3.17 Andráshidai közösségi ház

Az andráshidai városrészben a régi óvoda épületében helyeztük el a civil szervezeteket. Az 1885-ben épült egykori családi ház mára nagyon rossz állapotba került. Amennyiben a 2021-2027-es európai uniós fejlesztési ciklusban lesz pályázati lehetőség kulturális / közösségi célú felújításra, úgy az infrastrukturális megújítás után méltó körülményeket tudnánk teremteni a helyi közösségi, civil életnek.

3.18 A Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium belső udvara

A 3,3 milliárd forintos beruházással elkészült új tornacsarnok és vívóterem mellett az 1929-ben épült intézmény további kulturális értékeket is rejt, amelyeket megóvnunk és a jövő generációi számára megőriznünk kötelesség. Az egykori zárda épületének kulturális szempontból sok lehetőséget magánban hordozó belső udvarán a Pénzügyi és Számviteli Főiskola a mai kor építészeti ízlésének már kevésbé megfelelő számítógépes terem létesített, amelynek kiváltását követően az udvar eredeti környezetének megidézésével, de a modern esztétikai elvárásokat szem előtt tartva átrium jellegű belső tér jöhet létre, amely kisebb hangversenyek (pl. vonósnegyes) fogadására lehet alkalmas.

3.19 Kertvárosi katolikus közösségi tér

2021 nyaratól fél milliárd forintos beruházással a kertvárosi templom mellett új közösségi ház épül, amely a hitélet gyakorlása mellett településrészi közösségi kulturális funkció betöltésére is alkalmas lesz.

A plébánián igen aktív közösségi élet zajlik, mivel a dinamikusan fejlődő, főként fiatal családok által lakott városrészben élők szívesen és egyre nagyobb számban vesznek részt a Plébánia által szervezett programokon. Számos esemény kerül éves szinten megrendezésre, amelyek a jelenleg rendelkezésre álló területeken egyre nehezebben valósíthatók meg. Az épülő közösségi ház e problémákra is megoldást fog kínálni.

Az új közösségi épület lehetőséget biztosít akár több közösségi alkalom egyidejű megtartására. A mintegy 83 m² alapterületű közösségi teremben nagyobb rendezvények, előadások is tarthatók modern technikai körülmények között. Az akadálymentes kialakítás biztosítja, hogy az idősebb emberek és mozgásukban korlátozottak is részt tudjanak venni a közösségi eseményeken.

A stílusában a Szűz Mária Szeplőtelen Szíve templomhoz illeszkedő kertvárosi katolikus közösségi tér látványterve

3.20 Móricz Zsigmond Művelődési Ház

Az egykori szakszervezeti ház a 2000-es években pezsgő kulturális életet tudhatott magáénak. A képzőművészeti kiállításoknak, zenei esteknek, dalköri találkozóknak otthont adó intézmény jelentőségét az adta, hogy számos, a szó nemes értelmében vett amatőr művésznak, együttesnek biztosított bemutatkozási lehetőséget. A kulturális trendek átalakulásával azonban az itt tartott események száma csökkent, a Zalai Építők Móricz Zsigmond Művelődési Egyesülete, mint az intézmény tevékenységének szervezője a bírósági nyilvántartás szerint végelszámolás alatt áll. Tekintettel a ház városunk kulturális életében betöltött szerepére, tájékoztatást fogunk kérni az épület tulajdonosától arról, hogy az ingatlan szolgálhat-e a jövőben is kulturális célokat.

4. Várostörténet

Önkormányzatunk hosszú évek óta fontos kötelességének tekinti, hogy várostörténeti monográfia keretében dolgozza fel Zalaegerszeg elmúlt évszázadainak történelmét eltüntetve a fehér foltokat, amelyben a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, a Göcseji Múzeum, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár, az Önkormányzat és a Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány vállal aktív szerepet. Az eddigi gyakorlat szerint a monográfia készítői négyéves ciklusokban gondolkodtak, a jövőben azonban célszerű lenne e feladatot is a kulturális koncepció időszakához igazítani.

2024-ig az alábbi kötetek várnak kiadásra a tervek szerint:

A) 2021. június 30-ig

1. *Csomor Erzsébet: Zalaegerszegi végrendeletek III. 1827–1848.*
2. *Molnár András – Szabó Péter: Zalaegerszegi honvédek a keleti hadszíntéren, 1941–1944.*

B) 2021. december 31-ig

3. *Zalaegerszeg nevezetes személyiségei a 18–20. században. (Szerk. Kiss Gábor)*
4. *Zalaegerszegi életrajzok. (Szerk. Gyimesi Endre)*

C) 2022. december 31-ig

5. *Megyeri Anna: Zalaegerszeg lakókörnyezetének változásai a 20. század első felében.*
6. *Vendéglátás Zalaegerszegen a 18–20. században. (Szerk. Káli Csaba)*

D) 2023. december 31-ig

7. *Béres Katalin: Szociális gondoskodás Zalaegerszegen a két világháború között.*
8. *Zalaegerszeg város archontológiája a kezdetektől napjainkig. (Szerk. Gyimesi Endre)*

E) 2024. december 31-ig

9. *Foki Ibolya: Zalaegerszeg város önkormányzata és tisztségviselői, 1861–1871.*

5. Gazdaság és kultúra

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Zalaegerszeg 2030 címmel tíz évre szóló gazdaságfejlesztési stratégiát fogadott el, amely olyan nagyívű fejlesztéseket foglal magában, amelyek soha nem tapasztalt fejlődési pályára állítják városunkat.

A stratégia számos helyen említi meg a kultúra fontosságát:

- „Egy város gazdasági erejének, jelentőségének növekedése együtt kell, hogy járjon az épített környezet fejlesztésével, a környezeti adottságok védelmével, a fenntarthatóság biztosításával és a kulturális értékek erősítésével.”
- „A turizmus, mint iparág fontos tehát a város számára. A korábbi években elkészített turisztikai fejlesztésekről szóló városi koncepciók és a zalaegerszegi turisztikai stratégia is ezt bizonyítja, amelyekben foglaltak szerint a város turisztika vonzerejének növelése az alábbi fő szegmensekben képzelhető el.: • Fürdőturizmus • Természet • Öko- és aktív turizmus • Kulturális turizmus • Vidéki turizmus”
- „Zalaegerszeg hosszú távú célja, hogy a város, kiemelkedő természeti adottságaira, a már működő gazdasági szereplőinek képességeire és ambícióira, valamint az újonnan induló beruházások (vezérprojektek) által létrejövő és erősödő gazdaságra, az itt élő emberek kultúrájára, tudására, Zalaegerszeg fejlődése iránti aktív elkötelezettségre és értékteremtő munkára építve tartósan Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő, magas színvonalú életminőséget nyújtó településévé váljon, a stratégiában azonosított projektek mentén.”
- „A múzeumegyüttes megvalósításával Zalaegerszeg olyan új kulturális turisztikai attrakcióval bővül, amely a térség egyik jelentős kínálati elemeként szolgálja majd a hazai és a határon túli látogatók igényeit.”
- „Négycsillagos hotel építése Zalaegerszeg belvárosában
A korábbi évek során Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata számos olyan visszajelzést kapott a város gazdasági, kulturális és sportéletének vezetőitől, amelyek a megfelelő kapacitású és minőségű konferencialehetőségek, illetve szálláshelyek hiányát fogalmazták meg. E fejlesztési igény vonatkozásában született meg az a koncepció, amely egy 100-130 szobás, négycsillagos, mintegy 250-350 fős befogadóképességű konferenciaközponttal rendelkező, nemzetközi márkanév alatt üzemelő szálloda felépítésére irányul, illetve kiegészül egy egyedi 85 gasztronómiai attrakció komponenssel. A projekt tervezett megvalósítási helyszíne Zalaegerszeg belvárosában található, főként a volt MMIK területét érinti.”
- „Társadalmi hatások között szerepeltethetjük a stratégiában megfogalmazott fejlesztési irány mentén többek között tehát a társadalmi szemléletformálást, a szociális helyzet fejlesztését, az oktatás és képzések fejlesztését és a kulturális élet gazdagítását is.”

A szemelvényekből világosan lesűrhető a gazdaságfejlesztés és a kulturális értékek gondozása közötti kölcsönhatás fontossága. A kultúra nélkül élni lehet, de nem érdemes elve alapján megállapítható, hogy a gazdaságfejlesztés egyik nem elhanyagolható célja, hogy annak mentén kiteljesedjen kulturális életünk, ugyanakkor minél fejlettebb egy gazdaság, annál több támogatót nyerhet meg magának a kulturális szférában.

A társadalmi szerepvállalás jegyében történő mecénási tevékenységre 2005 óta élő példa a Közgyűlés által alapított Kultúra Mecénása-díj. A 2030-ig megvalósuló gazdasági fejlesztésekben kultúra számára rejlő lehetőségek kiaknázása, együttműködési stratégiák

kidolgozása a város kulturális vezetésének és intézményeinek közös feladata, amelyben példaként a Hevesi Sándor Színház állítható.

Más oldalról megközelítve, a gazdasági stratégiában bemutatott folyamatokkal szintet lépő városnak a kultúra vonatkozásában is illik lépést tartani, amelyet tudatos tervező és megvalósító munkával lehet elérni.

A kultúra mecénása díj 2021-ben. Szabolcs Péter Színház című alkotása.

6. A helyi identitás és kohézió erősítése

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ konzorciumi formában 2018. január 18. napján a Területi Operatív Program keretében Támogatási szerződést írt alá a TOP-6.9.2-16-ZL1-2017-00001 azonosítójú 'A helyi identitás és kohézió erősítésének megteremtése Zalaegerszegen' című projekt megvalósítására. A 2023. júliusában záruló projekt keretében elnyert 330 millió forint összegű támogatás jelentős része a város kulturális feladatellátásában hasznosul. A szoft elemek széles skáláját tartalmazó „Teremtsünk közösséget” alcímet viselő program során számos kulturális esemény valósult meg és könyv került kiadásra.

A projekt zárásáig az alábbi kulturális elemeket tervezzük megvalósítani:

- Hagyományok téra rendezvénysorozat - kézműves workshop a Gébárti Kézműves Házban, 11 alkalommal, idén terv szerint még 3 alkalom
- Helyismereti kiállítás és verseny: a fotókiállítás keretein belül az iskolások is megismerhetik Zalaegerszeget, mégpedig olyan módon, hogy évente egy fotófelhívást teszünk közzé, amelyre Zalaegerszegről készült képekkel lehet jelentkezni. A beérkezett fényképekből kiállítást rendezünk, illetve ahhoz kapcsolódóan egy helytörténeti

vetélkedőt az iskolás korosztály számára, amelynek győztese nyereségben részesül. A kiállításra a VMK-ban, évente egyszer, első alkalommal 2021 júniusában kerül sor.

- Az én Zalaegerszegem rajzverseny: rajzversenyt hirdetünk az általános iskolások számára „Az Én Zalaegerszegem” címmel. A bérkező rajzokból kiállítást rendezünk, a rajzok legjobbjait zsűri bírálja el. A kiállítást élményjáték teszi izgalmasabbá, melyben Zalaegerszeget érintő témák kerülnek feldolgozásra játékos formában. A kiállításra a VMK-ban, évente egyszer, első alkalommal 2021 júniusában kerül sor.
- Deák Antal hagyatéka című könyv kiadása 2021-ben
- Büszke Zalaegerszegünk kiadványok: évente 1, összesen 3 kiadvány, amelynek első részét 2021 őszén tervezzük kiadni.
- Kertvárosi közösségi tér: A közösségi tér helyszínéül a kertvárosi Kertmozi épülete szolgál, ahol zenei előadások, talkshow-k és filmvetítések várják a közösségeket. A program évente kerül megrendezésre, első alkalommal 2021. nyarán.
- Trianon konferencia - Zala megye: A konferencia a trianoni békeszerződés Zala megyére gyakorolt hatását mutatja be. Előadói (hazai és határon túli magyar szakemberek) Zala megye 1918-1921 között elszenvedett területi veszteségeiről, illetve Trianonnak a megcsónkított megyére gyakorolt sokrétű hatásáról tartanak előadásokat. Tervezett időpont: 2021 június
- II. világháborús konferencia – A II. világháború Zala megyében: A 'Megszállástól megszállásig' című konferencia a II. világháború zalai eseményeit dolgozza fel. A tudományos ülés keretében megemlékezünk az 1944-1945. évi harcokban résztvevő zalai katonákról, valamint a front Zala megyén való átvonulását elszenvedő polgári lakosságról. Tervezett időpont: 2021. június. Az eseményhez kapcsolódik a Megszállók és áldozatok című kötet bemutatója.
- Várostarténeti konferencia – tervezett időpont: 2021 ősze
- Egyházüldözötti konferencia- Mindszenty József
A konferencia hiteles képet ad az egyházüldözésről, az egyházi személyek és hívő emberek megpróbáltatásairól. Felelevenítjük Mindszenty József életét, életművét és szellemiségét. Tervezett időpont: 2022 február
- Egyházüldözötti konferencia – Egyházak térvesztése a korai szocializmusban 1948-1956 tervezett időpont: 2021. november
- Programsorozat a Kert moziban: talk show-k, zenei rendezvények, filmvetítések. A programok kiemelt eleme a Zalaegerszegi Szimfonikus Zenekar előadásában felcsendülő filmzenei koncertek, amelyek a műfaj könnyedsége okán minden bizonnyal nagy érdeklődésre tartanak majd számot.

A 2021-2027-ig terjedő időszakot a TOP+ fedi majd le, amelynek társadalmi egyeztetése az év végén lezárult. Terveink szerint e program keretein belül e feladataink a továbbiakban is tervezhetők lesznek, így a kulturális koncepció időszakában a 2014-2020 közötti évek gyakorlatának megfelelően számos kiadványt, konferenciát és köztéri alkotást tervezünk kiadni, szervezni és felállítani:

- Szabolcs Péter Munkácsy-díjas szobrászművész Diana című szobrának felállítása,
- művész úr életműalbumának kiadása,

A Diana című szobor

- A jelenkori belváros bronzba öntött képét ábrázoló városmakett elhelyezése a városháza előtti téren.
- Könyvkiadással kapcsolatos terveink között szerepel egy a zalaegerszegi, zalai fazekasságot,
- a városunk épített örökségét,
- és Bedő Sándor festőművész munkásságát bemutató album.

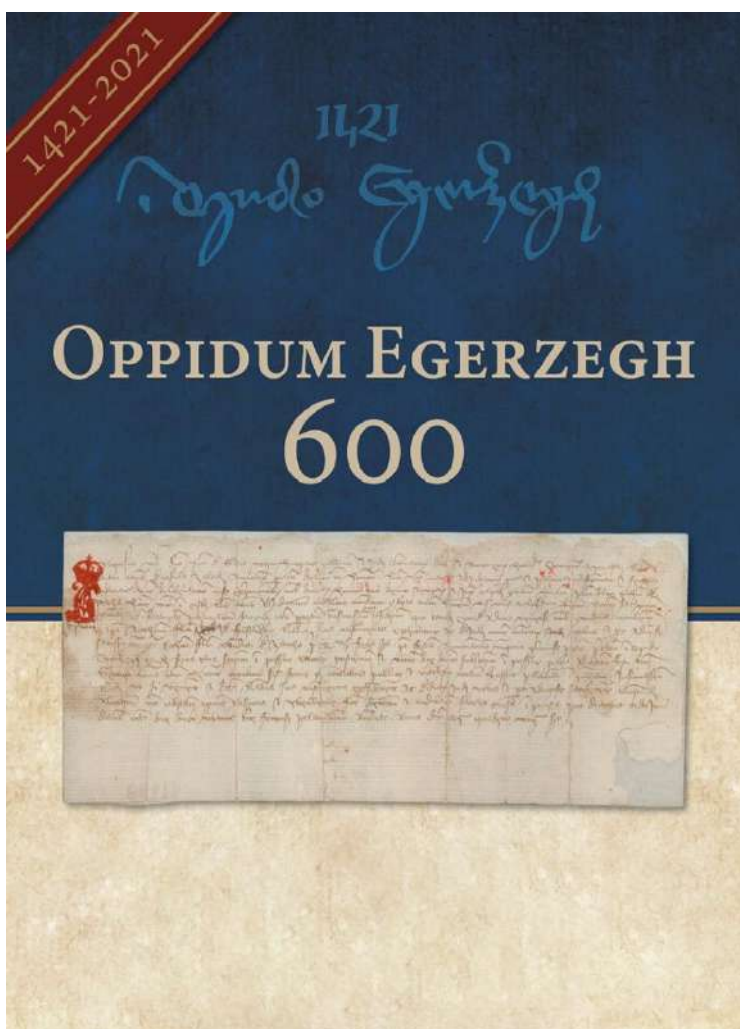
7. Évfordulók kultúrája

Városunkban a lokálpatrióta öntudat erősítése céljából mindig is nagy hangsúlyt fektettünk a különböző helyi évfordulókra. 2020-ban Zalaegerszeg 1885-ös rendezett tanácsú várossá nyilvánításának 135 éves, 2015-ben 130 éves jubileumáról emlékeztünk meg. Szintén 2020-ban emlékeztünk meg a 100 éve aláírt trianoni békediktátumról. 2017-ben nagyszabású ünnepekkel idéztük fel városunk 1247-es első írásos említésének 770 éves évfordulóját.

Megemlékezéseink különlegessége, hogy szinte minden esetben köztéri képzőművészeti alkotással gazdagítottuk városunkat, maradandó értéket is társítva az emlékező programokhoz.

Ennek megfelelően 2015-ben Farkas Ferenc szobrászművész Zalai nemes című alkotását, 2017-ben a zalaegerszegi vár bronz makettjét avattuk fel, amely szintén művész úr munkája. 2020-ban országzászlót és Szabadság emlékművet avattunk a Bajcsy-Zsilinszky téren és reprezentatív album kiadásával emlékeztünk meg a Zalaegerszegi Torna Egylet 100 éves fennállásáról.

2021-ben ismét kerek, 600 éves évfordulóhoz érkeztünk. Zalaegerszeg egy 1421-es oklevélben szerepel először mezővárosként (oppidum), ami a középkorban már egyfajta önkormányzatiságot is jelentett. Az első ismert városbíró (a mai polgármester elődje) nevét is ebből az időszakból tudjuk, Mihály deáknak hívták (Michael litteratus iudex), neve arra utal, hogy írástudó volt, ami ritkának számított akkoriban egy vidéki mezővárosban. Zalaegerszeg várossá fejlődésének e fontos állomását terveink szerint a régi városháza és a nagytemplom környékén egy az első ismert városbírónk alakját ábrázoló szobor is felidézi majd a büszkeségre okot adó 600 éves évfordulón.

A koncepció időtartama során 2022-ben Zalaegerszeg első írásos említésének 775 éves évfordulóját, 2025-ben rendezett tanácsú várossá nyilvánításának 140 éves évfordulóját ünnepeljük.

Mihály deák – terv

8. Alanyi jogon támogatott kulturális szervezetek

Csakúgy, mint az intézményrendszer esetében az elmúlt évek folyamán kialakult az alanyi jogon támogatott szervezetek rendszere, amely különleges értéket képvisel. A rendszerben lévő egyesületek, alapítványok többszörösen bizonyították, hogy Zalaegerszeg kulturális „elit klubjában” helyük van. Ennek megfelelően ebben az esetben is a rendszer módosítások nélküli működtetése indokolt kiszámítható, biztos kereteket nyújtva az egyes művészeti ágaknak. Szakmai és peremkerületi tevékenységet ellátó szervezetek:

1. Alanyi jogon támogatott kulturális egyesületek/alapítványok

Gála Társastáncklub Egyesület
Családfesztivál Kulturális Művelődési és Közösségi Alapítvány
Albatrosz Tánc Sport Egyesület
Zalaegerszegi Városi Vegyeskar Egyesület
Press Dance Táncsport Egyesület
'56-os Zala Megyei Hagyományörző Egyesület
Canterina Nőikar Egyesület
Vitrin Kortárs Képző- és Iparművészeti Egyesület
Válicka Citera Barátok Egylete
Egerszegi Fúvószenekar Alapítvány

Béke-Shalom Baráti Társaság
Zala Megyei Népművészeti Egyesület
Zala Múltja Hagyományőrző Egyesület
Zalaegerszegi Szimfonikus Zenekar
Zalai Táncegyüttes
Pannon Tükör kulturális folyóirat
Zalai 47. Honvéd Zászlóalj Hagyományőrző Egyesület
Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány

2. Peremkerületi kulturális, közösségi tevékenységet ellátó szervezetek

Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ andráshidai kulturális feladatok
Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ csácsi városrészi kulturális feladatok
Ságodért Alapítvány
Pózváért Alapítvány
Összefogás Egyesület (Pózva)
Alsójánkahegyi Kulturális Egyesület
Páterdomb a Kultúráért Egyesület
Összefogás Botfáért Egyesület
Besenyő a 2000-es Években Alapítvány

3. A fentiek közül néhány szervezetet részletesen is bemutatunk, illetve javaslatot teszünk egy új egyesület támogatására is.

Zalaegerszegi Szimfonikus Zenekar

Az 1957-ben létrejött nagy múltú Pro-Urbe Zalaegerszeg díjas együttes mára a profi zenekarokéhoz hasonlítható minőséget képvisel. A következetes építő munkának és tudatos szakmai koncepciónak köszönhetően az elmúlt években országosan is ismertté vált a zenekar, munkájukat az Emberi Erőforrások Minisztériuma is rendszeres támogatásban részesíti. 2013. óta a zalaegerszegi szimfonikusok két zalai város, Keszthely és Nagykanizsa részvételével Zala Szimfonikus Zenekar néven is számos hangversenyt adnak, amelyek különlegessége, hogy egyszerre három zenekar kiválóságai szerepelnek a színpadon.

Zalai Táncegyüttes

A szintén 1957-ben megalakult Zalaegerszegért díjas Zalai Táncegyüttes mára egybeforrott városunk nevével. A 100-nál is több díjjal rendelkező együttes a szakmában is ikonnak számít. Rendezésükben 1965 óta nyílik lehetőség, hogy a Zalai Kamaratánc Fesztiválon a szakma valamennyi kiválósága bemutatkozzon. Az együttesnek hírnevet szerző Varga János több évtizedes művészeti vezetői munkáját 2019-től Kósa Ruben folytatja, akinek tervei között kiemelt helyet a kap a minősítő fesztiválokön való részvétel, az utánpótlás nevelés és saját előadások létrehozása.

Pannon Tükör kulturális folyóirat

A zalaegerszegi székhelyű országos viszonylatban is egyedülálló megyei folyóirat új korszakát Péntek Imre József Attila-díjas költő alapozta meg. A lap főszerkesztői feladatait Bubits Tünde író-tanár vette át. Vezetése alatt megújult az folyóirat online felülete, a lapkiadás mellett ernyőszervezetként számos könyv került kiadásra a Pannon Írók Társasága gondozásában. A folyóirat ma a kortárs magyar irodalom egyik legszínvonalasabb országosan elismert műhelye, amely a literatúra mellett hasábjain bemutatkozási lehetőséget kínál a zene, színház-, film-, és képzőművészeti alkotásoknak is.

Zalai 47. Honvéd Zászlóalj Hagyományőrző Egyesület

Az egyesület 2014-ben jött létre azzal a céllal, hogy tagjai a magyar nép nemes küzdelmének hagyományait megőrizték az utókor számára, ápolják az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharcban részt vett zalai honvédek, a zalai vonatkozású honvéd zászlóaljok emlékét, felelevenítsék és szélesebb körben bemutassák a Zala vármegyei vonatkozású eseményeket, részt vegyenek Zalaegerszeg, s Zala megye ünnepi rendezvényein, konferenciáin, könyvbemutatóin, fesztiváljain.

Hagyományőrző tevékenységük az elmúlt évek során honvédszakmai körökben, a város és a megye kulturális életében egyaránt elismerést váltott ki.

Az egyesület tevékenysége mára unikális értéket képvisel, amelyet az elkövetkezendő években is támogatni kell.

Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány

A szervezetet Millecentenáriumi Közalapítvány néven alapította meg Zalaegerszeg Megyei Jogú Város önkormányzata a millecentenáriumi évforduló méltó megünneplésére. A közalapítvány azonban az évfordulós rendezvényeket követően nem szűnt meg, sőt, egyre nagyobb szerepet vállalt Zalaegerszeg kulturális életének alakításában azzal a céllal, hogy a városhoz kapcsolódó nemzeti és helyi jellegű kiemelt fontosságú évfordulók méltó lebonyolításában közreműködjön. Főbb tevékenységei között szerepel a kulturális egyesületek céljainak pályázat útján történő támogatása, és a híres zalaegerszegieket ábrázoló bronz portréval ellátott utcanévtáblák készíttetése. Ennek köszönhetően ma márványtábla őrzi többek között Czobor Mátyás egykori polgármester, Holub József Zala vármegye történetírója, Hoffhalter Rudolf, az első Zala megyei nyomda alapítójának emlékét. A közalapítvány 2021-ben Zalai Tóth Jánosnak, a Göcseji Falumúzeum megálmodójának kíván emléktáblát állítani. Az alapítvány a közgyűléstől kapott évi 2 millió forintból és saját vagyonából gazdálkodik. A közalapítvány támogatása a kultúrában betöltött fontos szerepénél fogva a jövőben is indokolt.

Zala Megyei Népművészeti Egyesület

Az egyesület 1982-ben alakult meg az Országos Népművészeti Egyesület tagszervezeteként, majd 1990-ben önálló jogi személyiségű egyesületté vált. 1998-ban megkapták a „Kiemelkedően közhasznú” civil szervezet besorolást. A szervezet jövőre ünnepli 40 éves fennállását. Története, szakmai élete elválaszthatatlan az országos népművészeti mozgalomtól. Tagjai felismerték, hogy a tárgyalgó népművészet hagyományait közösségi továbbtanítás formájában lehet biztosítani mesterek bevonásával. A tudatos újratanulásnak és tanításnak megteremtette a feltételeit az egyesület, amikor 1982-83-ban megépítette a Kézművesek Házát, melyet az önkormányzat folyamatosan bővít és megújít. Ehhez hozzájárulnak az egyesület sikeres pályázata is.

Vitrin Kulturális Egyesület

A város egyesületi életében érdemes kiemelni az elmúlt években számos eredményt felmutató képzőművészeti tevékenységet, amelynek során az alanyi jogú támogatásban részesülő Vitrin Kortárs Képző- és Iparművészeti Egyesület, mint ernyőszervezet közreműködésének köszönhetően több művész albuma készülhetett el. Budaházi Tibor 2021-ben Munkácsy-díjjal elismert művésznök albumának megjelenését követően jelenleg Nagy Kálmán festőművész albumának előkészületei folynak az egyesület gondozásában.

Zazee Kulturális Egyesület

Az alanyi jogon támogatott együttesek névsora az elmúlt évek során, ha kis mértékben is bizonyos időközönként változott. Míg egyes szervezetek kiemelkedő munkájuk révén bekerültek, más egyesületek, pl. tevékenységük megszűnése miatt kikerültek a támogatotti körből. A jelen koncepció tizenöt évnyi kimagasló tevékenysége alapján **javaslatot fogalmaz meg a ZAZEE Kulturális Egyesület e körbe való felvételére**, amely eredményeire, szerepvállalására tekintettel állandó önkormányzati támogatásra érdemes. A 2005 óta működő egyesület célja, hogy korosztálytól független napi találkozási lehetőséget nyújtson a kultúrával, elsősorban azokat a művészeti ágakat képviselve, amelyek kisebb popularitással rendelkeznek, így a közönséghez való eljutásuk alapvetően nem intézményi keretek között valósul meg. Tevékenységük szinte valamennyi művészeti ágra kiterjed és a kortárs kultúra népszerűsítésében vállalt szerepük példaértékű.

9. Turizmus és kultúra

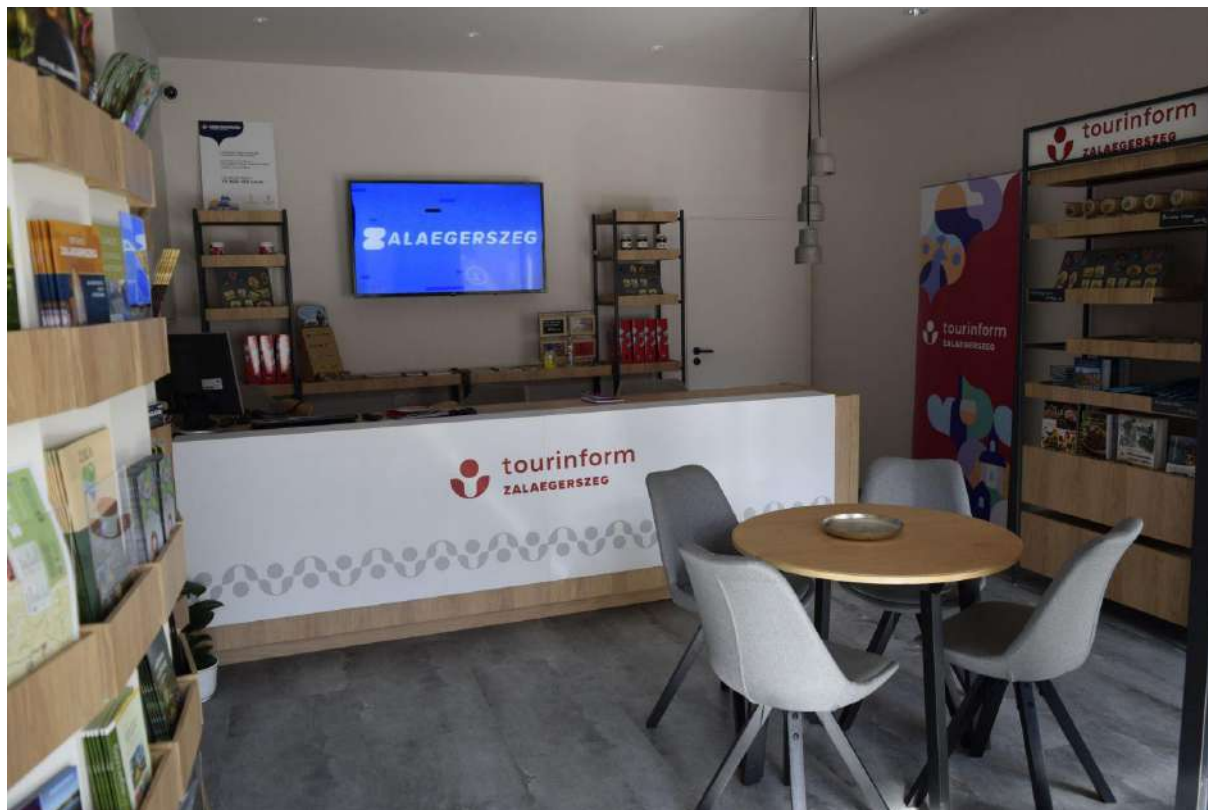
Az idegenforgalom és a kultúra számos esetben kapcsolódik egymáshoz. A fő találkozási pontot városunkban a 20 millió forintból megújult és a legmodernebb trendeknek megfelelően berendezett Tourinform Iroda jelenti. Az iroda, mint a kulturális kínálat közvetítője a helyi lakosok, a helyi idegenforgalmi vállalkozások és a városunkba érkező turisták, vendégek számára egyaránt végez szolgáltatást.

A zalaegerszegiek vonatkozásában az elkövetkezendő évek egyik fő feladata lesz, hogy egyfajta szemléletváltozást eredményezzen, s a „Mit lehet ebben a városban csinálni?” kérdésre olyan adekvát választ adjon, amellyel a zalaegerszegi polgároknak tudatosul, hogy városunk – bár nem kiemelt turisztikai célpont – már annyi látnivalóval és különféle tevékenységet kínáló attrakcióval rendelkezik, hogy négy napos programcsomag állítható össze a városunkba érkezők számára. Ennek különös jelentősége, hogy ha minél többen vagyunk jó ismerői az értékeinknek, akkor minél többen leszünk azok hiteles ajánlói is.

E gondolatkörhöz fűződik a Zalaegerszeg Turizmusáért Egyesület és a Tourinform iroda kezdeményezése, amellyel felkarolták a helyi értékek gondozását. Ennek alapján az egyesület jól átgondolt koncepció alapján minden évben számos érték felvételét kérelmezi a Zalaegerszegi Településrészi Értéktárba, amelyek bemutatásáról, népszerűsítéséről eszközeivel gondoskodik.

A Tourinform Iroda kiemelet szerepet vállal *a lokálpatrióta tudat gyermekkortól való fejlesztésében*, amelynek szép példája a 2019-ben óvodások és iskolások számára indított „Járj nyitott szemmel” program, vagy a helytörténet megismerésére inspiráló városi séták megszervezése.

A 2021-2026-os időszakban a Tourinform Irodának *kiemelt és fontos szerepe lesz a kulturális értékeink népszerűsítésében*, hiszen ezen időszakban számos intézmény, épület újul meg, jön létre, helyi értékeink a terveink szerint számos köztéri alkotással fognak gyarapodni.

A Tourinform Iroda 20 millió forintos ráfordítással megújult közönségforgalmi tere

10. A belváros kultúrája

Az előző koncepció e címszóval vette számba azokat a közösségi, művészeti színtereket, amelyek megyei jogú városhoz méltó kereteket nyújthatnak a belvárosi kulturális programok, események színvonalas megrendezéséhez.

A belváros, mint a település „nappalija”, népies kifejezéssel élve a ház tisztaszobája, kiemelkedő jelentőségű a több esetben távolabbról érkező látogatókat, vendégeket is vonzó programok tekintetében, éppen ezért e témát érdemes koncepciókon átívelően megtartani és az idetartozó helyszíneket időről-időre felülvizsgálni, áttekinteni.

Az előző koncepció időszakában megújult a Dísz tér, új külsőt és díszkivilágítást kapott a Kvartélyház. 2018-ban a Modern Városok Program keretében sor került a Mária Magdolna Plébánia épületének felújítására.

2020-ig pedig megtörtént a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem és az Art mozi átfogó felújítása, majd létrejött a Mimikart képzőművészeti galéria. Szintén ebben az évben fejeződtek be a Mária Magdolna Plébániatemplom homlokzatát, tetőszerkezetét, színezetét és lábazatát érintő rekonstrukciós munkálatok.

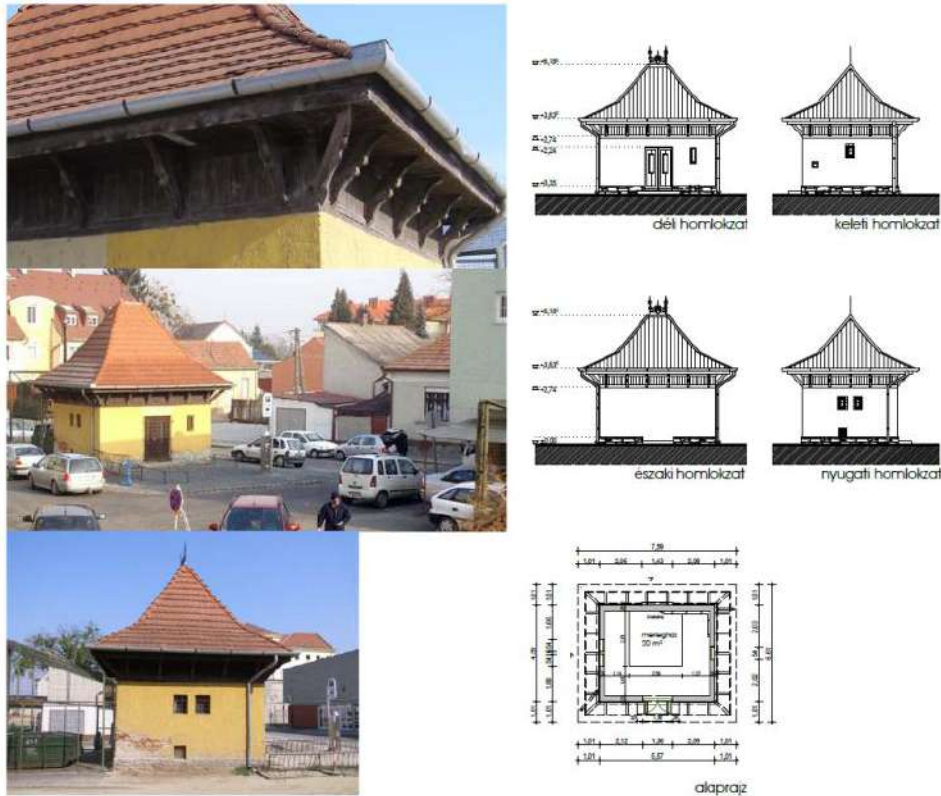
Terveink a 2021-2026-os időszakban:

- Az előttünk álló időszakban Farkas Ferenc által készített köztéri alkotással bővül a Göcseji Múzeum környezete.
- A megújuló Vizslapark szintén köztéri alkotással, egy magyar vizslát és játszadozó gyermekeket ábrázoló szoborcsoporttal gazdagodik a hamarosan felújításra kerülő Címer Ház szomszédságában (Szabolcs Péter munkája), amely kis térrel is bővül. A projekt keretében a parkban egy vizesblokkokat és egy kávézót is magában foglaló pavilon is felállításra kerül, amelyek mind a szabadidő kulturált eltöltésére kínálnak lehetőséget.

A szoborkompozíció terve

- Az állami támogatással megvalósuló Modern Városok Program városrehabilitációs elemének részeként 2022-ben megújulhat a város egykor legelegánsabb rendezvénytermét is magában foglaló volt Korona szálló (egykori KISZÖV székház) is. Az egykor a Polgári Társaskörnek és a Kaszinónak is otthont adó patinás épület a tervezett felújítást követően kulturális, közösségi funkciókat kaphat.
- Folyamatban van a XX. század elején épített Mérlegház újbóli felépítése, amelynek visszaépítése egyrészt helytörténeti jelentőségű hiszen emléket állít a kereskedelemhez kapcsolódó hiteles mérlegelésnek másrészt a tér névadójaként maradna meg új funkcióval.

A visszaépítendő Mérlegház

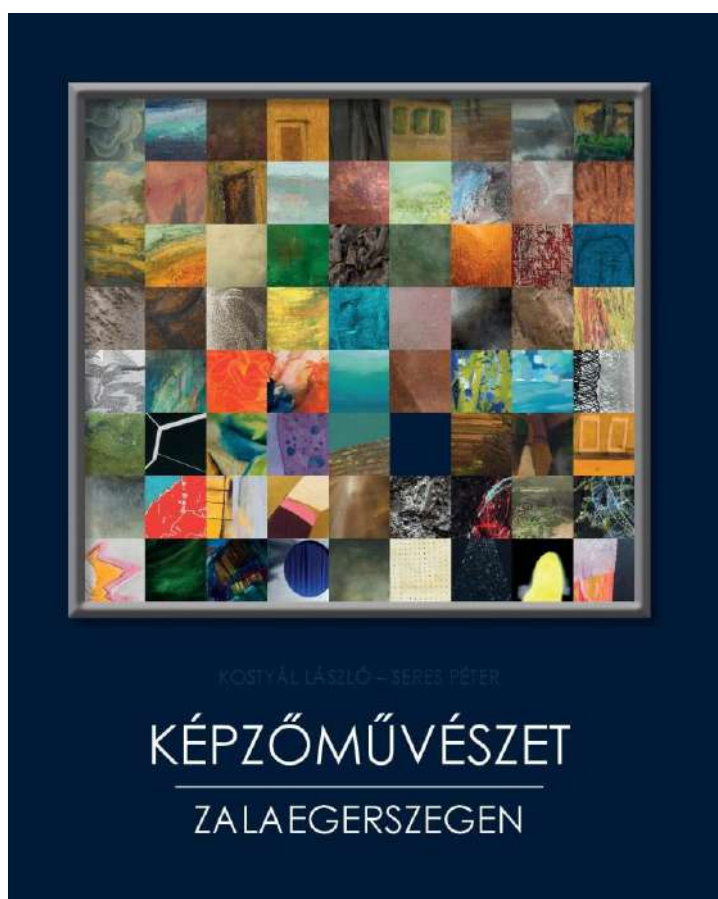
- A Kovács Károly Városépítő Program keretében szintén megújítani tervezzük a városi megemlékezések helyszínéül szolgáló Csány teret és a Kisfaludi Strobl Zsigmond Kismakrancos című szobra által díszített református templom, evangélikus lelkészlak, Kálvária kápolna ölelésében található Rózsák terét, amely 2021-ben egy a református templom épületével harmonizáló csíki székelykapuval gazdagodik.
- Megújításra vár a március 15-i ünnepségek helyszínéül szolgáló, a könyvtár és a bíróság és a múzeum által körbe vett Deák Ferenc tér is, amely jelenlegi állapotában már nem méltó patinás épületeinkhez, sem az ünnepi megemlékezésekhez. A tér rehabilitációjára szintén a Kovács Károly Városépítő Program keretein belül nyílik lehetőség.
- A több mint tíz éve üresen álló egykori Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ (MMIK) épületének sorsával az előző koncepció is foglalkozott, kiemelve az épület felújításának és funkciókkal való megtöltésének fontosságát. Sajnos erre a – csupán önkormányzat által önállóan nem vállalható – nagy költségvetési igényű átépítésre az elmúlt öt évben nem kínálkozott lehetőség, a következő ciklusban azonban négy csillagos szálloda, konferenciaközpont és egyéb kulturális funkciókat is magában foglaló komplexum válthatja fel a 2007-ben bezárt épületet.
- Megújulhat az 1900-ban átadott eklektikus stílusban épült egykor kulturális, közéleti helyszíneként funkcionáló Tiszti Klub (Helyőrségi Klub-HEMO épülete) is, amely várhatóan állami fenntartású intézményként kulturális feladatokat nem fog ellátni, ugyanakkor az épület felújítását követően új színpoltja lehet a belváros épített örökségének.

A volt Helyőrségi Klub épülete

- Hasonló helyzetben van az 1787-ben épített régi városháza épülete is. A tervek szerint a magántulajdonban lévő földszinti részen ismét modern bisztró fog nyílni, a teljes megújulásra pedig jó eséllyel 2022/2023-ban kerülhet sor, újabb várostörténeti szempontból jelentős értéket képviselő épületünk kaphat új külsőt és új funkciókat.

11. Képzőművészet Zalaegerszegen

Zalaegerszeg elkötelezett híve a helyi képzőművészeti élet támogatásának. Ennek egyik példája a 2020-ban mintegy négymillió forintból létrejött e fejezet címét viselő, városunk eddigi legexkluzívabb kivitelű képes albuma, amely hetvenegy zalaegerszegi alkotóművész munkásságát mutatja be.

A rendkívüli érdeklődésre számot tartó album megjelenését követően a Keresztury Dezső VMK gondozásában már készül a 30 éves múltra visszatekintő GébArt Zalaegerszegi Nemzetközi Művésztelep alkotásainak összegző katalógusa. Bízunk benne, hogy e gyűjtemény megteremti annak lehetőségét, hogy a telep kevés publicitást kapott ugyanakkor rendkívül értékes műalkotásait maradandó formában mutathassuk be a művészetpártoló közönség számára.

Műteremlakások, műterem jellegű lakások:

Zalaegerszegen 5 műteremlakás és 3 műterem jellegű lakás áll képzőművészeink rendelkezésére.

A műteremlakások Németh János Kossuth- és Munkácsy díjas keramikus művésznek, Szabolcs Péter Munkácsy-díjas szobrászművésznek, Horváth M. Zoltán festőművésznek, Müller Imre festőművésznek és Pál Katja festőművésznek, míg a műterem jellegű lakások Varga Bálint Tamás grafikus művésznek, Sustik Krisztina divattervezőnek és Tóth Norbert képzőművésznek biztosítanak lehetőséget művészetük kiteljesítésére.

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekezett pénzügyi forrást biztosítani az ingatlanok felújítására, fejlesztésére, amelynek köszönhetően valamennyi lakás kisebb-nagyobb felújításon esett át. E program keretében terveink szerint 2021-ben szintén megújul az egyik műterem, ugyanakkor meg kell állapítani, hogy különösen a nagy alapterületű Báthory utcai lakások esetében még gyakoribb és teljesebb felújítási program lenne indokolt.

12. Városi képtár

A Zalaegerszegi Városi Képtár létrehozásának és kialakításának elképzelései hosszú évekre nyúlnak vissza. A téma régóta foglalkoztatja a művészettel foglalkozó, vagy azzal kapcsolatban álló embereket. A kulturális koncepciók évtizedeken át napirenden tartott témája volt egy önálló városi képtár létrehozása, amelynek elhelyezésére több terv is született. Az elmúlt húsz évben külön koncepció is foglalkozott a kérdéssel, azonban ennyi év elteltével be kell látni, hogy több tényező – a szükséges jelentős anyagi forrás hiánya és az egyéb, prioritást élvező kulturális célkitűzések – is hozzájárult ahhoz, hogy a képtár ügyét nem sikerült megvalósítani. A Hevesi Sándor Színház, a Griff Bábszínház, a Göcseji Múzeum és a Skanzen felújításával – megemlítve a városi uszodát és a városi sport- és rendezvénycsarnokot – járó több tízmilliárdos nagyságrendű beruházások pedig évtizedekre meghatározzák a helyi kultúra fő csapásirányait, nem csak anyagi vonatkozásban, de a szakmai feladatellátás tekintetében is, hiszen a megújult intézmények működtetése a fenntartó és az intézményrendszer, valamint szakembereinek figyelmét, pénzügyi forrásait is messzemenőkéig igénybe fogja venni. Ugyanakkor egy ilyen dinamikus fejlődő városban, mint Zalaegerszeg, szükség van arra, hogy az emberek találkozhassanak a művészettel, a művészeti alkotásokkal, különös tekintettel a helyi művészek alkotásaival. Erre több példa is mutatkozott korábban és a közelmúltban is.

A helyi képzőművészeti értékek gondozásának és bemutatásának fontossága tudatában a jelen dokumentum **kompromisszumos javaslattal** él, amelynek elkészítésére a Városi Hangverseny- és Kiállítóteremet, mint a kiállítási koncepció kidolgozásához szükséges szakértelemmel és az az alkotások bemutatásához szükséges kiállítási helyszínnel rendelkező intézményt kértük fel.

Úgy látjuk, hogy megváltoztak az emberek elvárásai a digitális világ kihívásai okán a művészetekkel szemben. A látogatók ingerküszöbe magasra került, ezek figyelembevételével lehet sikeres kiállításokat szervezni, kulturális intézményeket üzemeltetni. A klasszikus módon üzemeltetett, állandó, változatlan anyaggal rendelkező képtárak sem gazdaságilag, sem látogatói szempontból nem sikeresek.

A városban, illetve annak közvetlen közelében régóta működő GébArt Zalaegerszegi Nemzetközi Művésztelep még 1992-ben kezdte meg tevékenységét. Nemcsak a nyaranta alkotó művészek munkáiból, de az évtizedek során az MMIK égisze alatt is komoly kortárs művészeti anyag halmozódott fel, melyek raktárakban elhelyezve várják, hogy bemutassák őket. A művészetet megfelelő kontextusba kell helyoznunk ahhoz, hogy a látogató számára elérhetővé váljon. Különböző szakmai megközelítések alapján válogatott műalkotás kollekciónak bemutatása úgy lehet vonzó a közönség számára, ha össze vannak kötve a művészetet oktató iskolák tematikájával, tárlatvezetésekkel, ismert személyek felkérésével, akár műelemző, az új digitális kor elvárásainak megfelelő programokkal.

Jó példa erre a tavaly megjelent művészeti album a Zalaegerszegi alkotó képzőművészekről, a MimikArt Galéria megnyitása és a GébArt Online Városi Galéria, amely a gébárti művésztelep teljes anyagát bemutatja. E folyamat része lenne a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem városi képtár szintű használata.

A kompromisszumos javaslat:

Úgy gondoljuk, hogy a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem kellő szervezéssel és marketinggel alkalmassá tehető arra, hogy évente egy vagy két alkalommal (a kiállítható alkotások számától függően) egyfajta városi képtárként funkcionálva rendszeresen bemutassa a zalaegerszegi képzőművészek munkáit, kiemelkedő alkotásait, valamint az elmúlt évtizedek alkotótáboraiiban felhalmozott és bemutatásra érdemes művészeti értékeket. Ezzel a megoldással nemcsak azt tudjuk biztosítani, hogy képzőművészeinknek és a városban időszakosan alkotóknak állandó bemutatási lehetősége legyen, hanem más képtárakkal szemben az is előny lehet, hogy nem egy változatlan, az idő múlásával megszokottá és újat mutatni, tehát közönséget vonzani nem tudó tárlattal rendelkezik majd Zalaegerszeg, hanem egy folyamatosan megújuló, változatos, újabb és újabb helyi képzőművészeti műveket felvonultató időszakos képtárrá várhat a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem. A koncepció a képtári feladatok ellátására és a kiállításra kerülő művek kiválasztására három tagú kuratórium felállítását javasolja, tagjainak Dr. Kostyál László művészettörténészt, a Göcseji Múzeum igazgatóját, Müller Imre képzőművészt, a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem munkatársát és Prokné Tirner Gyöngyit, a Gébárti Regionális és Népi Kézműves Alkotóház vezetőjét szeretnénk felkérni.

13. Kultúraformálóink szellemi és tárgyi hagyatékának gondozása

Zalaegerszeg több jeles alakja is gazdag kulturális örökséget hagyott városunkra, amit gondoznunk, ápolnunk kötelesség.

Keresztury Dezső:

Az író, költő, irodalomtörténész, kritikus, műfordító, egyetemi tanár szellemi és fizikai hagyatékának gondozására jött létre a Keresztury Emlékbizottság, amely rendszeres ülésein tekinti át az aktuális feladatokat. A bizottság közreműködésével 2019-ben Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése megalapította a két évente átadásra kerülő Keresztury Dezső-díjat, amelyet olyan magánszemélynek adományozhat, aki Keresztury Dezső életművének, irodalmi és tudományos munkásságának kutatásában vagy az általa művelt irodalmi és tudományos szakterületeken kiemelkedőt és példaértékűt alkotott. A díjat 2020-ban adta át először a polgármester Korompay H. János kutatóprofesszornak, a Magyar Tudományos Akadémia doktorának.

A szellemi hagyaték példás ápolása mellett több kérdést vet fel a belvárosi Keresztury-lakás és a Bartók Béla úti Keresztury-émlékház. 2019-ben a Műszaki Osztály mindkét ingatlant felmérte, azonban a pénzügyi igény több tízmilliós nagyságrendje miatt sem a 2020., sem a 2021. évi költségvetésbe nem került betervezésre. Egy lehetőség a TOP+ programban való szerepeltetés. A romló állagú, de turisztikai vonzerővel bíró várostörténeti szempontból is jelentős emlékház alkotóházként, muzeális berendezéseit, értékeit tekintve kiállítótérként, könyvvállományát tekintve kutatóbázisként hármas funkció betöltésére hivatott, amelyre az országban csekély számú példát látunk. Emellett rendhagyó középiskolai tanórák, könyvbemutatók, egyéb irodalmi események, szabadtéri rendezvények helyszínéül, míg a szülőházban lévő lakás néhai díszpolgárunk tárgyi hagyatékának otthonául szolgálhatna. Ez utóbbi helyszín funkcióinak – kihívást jelentő – meghatározása a szakma feladata lesz, amelynek több tényezőt is figyelembe kell vennie.

Elsődleges szempont talán, hogy elkerüljük a párhuzamos feladatellátást a Keresztury-házzal. Mivel a Ház tágas terekkel, udvarral, terasszal rendelkezik, alkalmasabb a – világvárvány következtében mára nagy fontosságú – távolságtartás könnyebb betartásával megrendezhető programok lebonyolítására. A funkciók „jobban adják magukat” ebben az esetben, mint a háromszobás polgári lakás esetében, ahol több helyszíni bejárás ellenére egy évtizeden át sem körvonalazódott igazán, hogy milyen rendező elv mentén határozzuk meg a lakás kulturális célra történő hasznosítását. Felvetődött, hogy az egyik szobát Keresztury Dezső, a másikat Ruszt József, a harmadikat pedig Gábor Miklós tárgyi hagyatékával lehetne berendezni, amelyet előzetes bejelentkezés alapján lehetne látogatni. Megfogalmazódott, hogy kisebb létszámú felolvasó estek is megrendezhetők lennének, azonban részben talán a szakma leterheltsége miatt, részben a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár megújult és hamar közkedvelté vált modern rendezvénytermének kialakítása okán, és minden bizonnyal a rendkívüli anyagi szerepvállalást igénylő felújítási munkálatok tudatában a Keresztury-lakás ügye nem került a prioritást élvező feladatok közé. Felvetődött az is, hogy a lakás szomszédságában működő nyelviskola helyiségeinek megvásárlásával egy még tágasabb tér jöhetne létre, azonban e lépés megtételéhez is további jelentős összegek szükségesek, amelynek forrása nagy valószínűséggel az előttünk álló távolabbi jövőben nem lesz biztosítható.

Számolni kell azzal is, hogy ha ideális állapot szerint mindkét ingatlan felújítása megtörténne, státuszt kellene biztosítani a szakmai feladatellátáshoz, személyzetet a fenntartáshoz (takarítás, karbantartás).

Mindezek alapján nem túlzás azt állítani, hogy a koncepció által lefedett 2021-2026 közötti időszak egyik nagy kihívása lehet **e két ingatlan hosszú évek óta húzóó ügyének megoldása**, méltó helyük megtalálása a kulturális kínálati palettán.

Kisfaludi Strobl Zsigmond:

A Göcseji Múzeum épületében annak felújítását megelőzően kiemelt helyet kapott Kisfaludi Strobl Zsigmond, zalai születésű Kossuth-díjas szobrász, Zalaegerszeg város díszpolgárának hagyatéki kiállítása. A tárlaton világhírességek mellszobrai, egy rendkívüli életmű imponáló keresztmetszete tárult elénk. A múzeum átadását követően az állandó kiállítás megújult környezetben nyer ismét méltó elhelyezést.

Pais Dezső:

A nyelvészprofesszor eszmei örökségének ápolása egy olyan korban, amikor az internetes kommunikáció a végtelenségig egyszerűsíti, silányítja ékes anyanyelvünket, amelyet egykor Czuczor Gergely, Fogarasi János vagy Kazinczy Ferenc formáltak, mindennél aktuálisabb. 2011-ben, születésének 125. évfordulóján tudományos emlékülés keretében emlékeztünk meg életútjáról, munkásságáról. A koncepció utolsó évében, 2026-ban, a 140 éves évforduló ismét jó alkalmat kínál arra, hogy alakját megidézve ismét felhívjuk a figyelmet a magyar nyelv ápolásának fontosságára, helyes, választékos használatának létmegtartó szerepére. E törekvésünk jegyében egy Pais-portréval díszített utcanévtáblával is tisztelni kívánunk jeles alakja előtt.

Ruszt József:

A színházalapító, rendező és színigazgató korszakos alkotói tevékenysége állandó kiállítás keretében elevenedik meg a megújuló színház ruhatári előcsarnokának jobb oldalán, míg a bal oldalon a névadó Hevesi Sándor életének főbb állomásait ismerheti meg a színházkedvelő közönség. Ruszt József mellszobra, amely Béres János szobrászművész alkotása, a tervek szerint a szintén az ő nevét viselő téren, a színház bejárata előtt kerül elhelyezésre.

Fekete György:

A Kossuth- és Munkácsy-díjjal, a Nemzet Művésze kitüntető címmel elismert díszpolgárunk a nemzeti értékrendbe vetett hitével fáradozott hazája és szülővárosa szolgálatában egész élete során. A Magyar Művészeti Akadémia elnökeként mindenben támogatta Zalaegerszeg művészeti életének törekvéseit. 2020-ban bekövetkezett halálát követően szülővárosa emléktáblát állíttatott tiszteletére. Munkásságát, szellemi és tárgyi hagyatékát a Göcseji Múzeum új épületszárnyában fogjuk bemutatni.

14. A kulturális intézményekben dolgozó munkatársak elismerése

Városunk idén hatodik alkalommal ismerte el a közművelődés területén dolgozó kulturális szakemberek példaértékű áldozatos munkáját, kiemelkedő szakmai tevékenységét. A szakemberek elismerésére Cserhalmi Henriette, a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete elnöke tett javaslatot, amelyet az önkormányzat befogadott, így a Magyar Kultúra Napján a közgyűjteményi, a közművelődési és a könyvtári ágazat egy-egy munkatársa részesül elismerésben.

A Polgármesteri Elismerő Oklevél díj azon személyek számára adományozható, akik tevékenységükkel a város kultúrájának, szellemi életének fejlődését, a városban élők életkörülményeinek javítását szolgálták, kiemelkedő sporteredményt értek el, hozzájárulva ezzel a város hírnevének öregbítéséhez. Az önkormányzat az elmúlt években folyamatosan növelte az elismerésekre fordítható anyagi forrás mértékét, amelynek lehetőség szerinti emelését a jelen koncepció időszakában tervezzük.

Elismerő oklevelek átadása 2020. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján

15. Köztéri alkotások

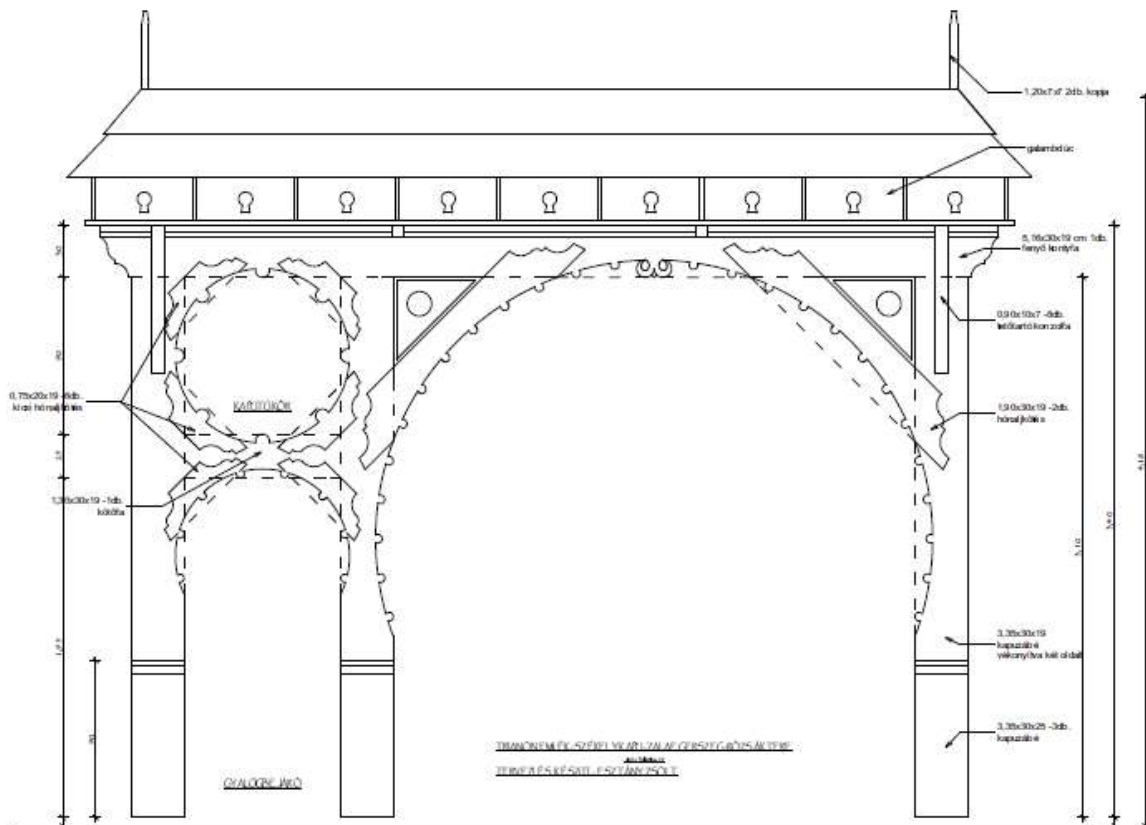
Zalaegerszeget a szobrok városaként is emlegetik, hiszen számos köztéri alkotás díszíti utcáinkat, tereinket. Az épített örökség fontos részét képező új alkotások a 2021-2026-ig terjedő ciklusban is fognak születni.

- Még idén tervezzük felavatni a fentiekben már részletezett **Mihály deák** szobrát Zalaegerszeg történelmi városközpontjában, a Göcseji Múzeum és a Mária Magdolna Plébániatemplom környezetében.
- A **Hello Wood Stúdió** egyedi alkotásának elhelyezése Alsóerdőn

- Szabolcs Péter **Diana** című szobra
- és az **István és Gizella** című dombormű, amely szintén művész úr alkotása. A mű terrakotta alapja a Borbély György sétányon volt található, azonban az alkotás megrongálódott, így el kellett távolítani.

- A belváros kultúrája részben már említett **Szabolcs Péter szoborkompozíciója** a Vizslaparkot fogja díszíteni.
- Zala megye Magyarország egyik legerdősültebb területe, melynek legismertebb állata a **zalai erdők királya, a zalai gímszarvas**. A tervek között szerepel a Zalaerdő Zrt-vel együttműködve egy bronzból készült szarvasbika szobor elhelyezése a csácsi arborétum bejáratánál.
- 2021-ben a határon túli magyarsággal való összetartozás és a székely hagyományok ápolásának jegyében **székelykapu** állítását tervezzük a szintén erdélyi stílusban épült református templommal szemben a Rózsák terén.

a székelykapu terve

- **Városmakett:** a zalaegerszegi török-kori vár makettjét hamar megkedvelték a zalaegerszegiek és szívesen időznek előtte a városunkba érkező turisták is. E gondolat mentén szeretnénk elhelyezni a Polgármesteri Hivatal előtti téren a megkopott és információértalmát tekintve elavult tájékoztató tábla helyén egy mai városmakettet, amely felépítésében hasonló lenne, azonban egy korábbi történelmi állapot helyett Zalaegerszeg jelenkori utcáit és épületeit örökítené meg egyfajta háromdimenziós belvárosi térképként.
- **Neptun-kút:** Németh János keramikuművész mókás, napfürdőző kavics figurája az 1979-es nemzetközi ifjúsági találkozóra készült ajándékként a Zánkai úttörőtábor számára. A tábor felújításakor az alkotást, amely nem illeszkedett a tervezők koncepciójába, eltávolították. A 42 éves alkotás restauráláson és tisztításon esett át, amelyet követően az új városi uszoda főbejáratánál nyer méltó elhelyezést.

A felújításra váró Neptun-kút

- A városi uszoda területén több képzőművészeti alkotás került elhelyezésre. Ezek közül egyik Bencsik János szobrászművész **Térdelő nő** című kőszobra. Terveink szerint a restaurálási munkálatokat követően az alkotás az Ady utca – Göcseji út sarkán kerül elhelyezésre
- **Morandini Tamás emléktábla:** 2021. augusztus 14-én lesz Morandini Tamás halálának 100 éves évfordulója. Városunk 20. század eleji fejlesztéseinek meghatározó alakja tiszteletére bronz plakettel ellátott emléktáblát tervezünk avatni.

- 2021-ben **Fischer György Munkácsy-díjas néhai szobrászművésznőnk** életművének Zalaegerszeg díszpolgára kitüntető címmel állítottunk emléket. Ehhez kapcsolódóan munkáiból emlékkiállítás szeretnénk rendezni, majd a koncepció időszakában egy, a családdal egyeztetett művének történő felállítását tervezzük.
- A **zalaegerszegi 6. honvéd huszárezred** három arany vitézségi éremmel kitüntetett katonájának vitéz Kárpáti (Kekk) Józsefnek, vitéz Erdélyi Józsefnek és vitéz Papp Jánosnak készített emléktáblát a Szent György Lovagrend és egyéb civil szervezetek, amelyeket ajándékba kívánnak adni Zalaegerszeg Megyei Jogú Városnak. Az emléktáblák elhelyezésére a Kisfaludi Strobl Zsigmond által készített 48-as Gyalogezred emlékművének környezete lenne méltó.
- **Emléktábla** az egykori kerámiagyár emlékére: Németh János Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikus művész alkotása az egykori cserépkályhagyár Kerámia lakópark valamelyik épületén kerülne elhelyezésre emléket állítva nemcsak Németh János édesapja munkásságának, de a zalaegerszegi fazekasságnak is.
- **Életfa:** Nem közterületen kerül felállításra, de mindenképpen meg kell említeni Németh János Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikus művész nagy méretű domborművét, amely a Göcseji temető megújuló ravatalozójára fog kerülni.

- Szintén nem közterületen, de a nagyközönség számára látogatható térben, a városi uszoda fogadóépületében kerül ismét elhelyezésre Németh János keramikusművész, **A víz mitológiája** című alkotása, amely immár nem 22 méter hosszan, hanem három részletben speciális megvilágítással kerül vissza majdnem eredeti helyére.
- A legjelentősebb városvezetők közül Kovács Károly munkásságát emlékkő őrzi, Mihály-deáknak 2021-ben állítunk szobrot, **Czobor Mátyás**, a kivételes tehetségű és korszakos jelentőségű, 1918-1936 között a polgármesteri tisztséget tizennyolc éven keresztül betöltő városatya munkássága és szellemisége előtt születése 150. évfordulója alkalmából 2025-ben **mellszobor** állításával szeretnénk tisztelni.

- 1985-ben állították fel **Kisfaludi Strobl Zsigmond Íjász** című alkotását, Zalaegerszeg egyik legimpozánsabb szobrát. Dr. Kostyál László művészettörténész, a Göcseji Múzeum igazgatója arra tett javaslatot, hogy az eredetileg a Göcseji Múzeum, ma pedig a Sportcsarnok előtt alkotás nem igazán érvényesül, elhelyezése nem a legmegfelelőbb, ezért megfontolandó a szobor új – a tervezés alatt álló multifunkciós sport- és rendezvénycsarnokkal is összhangban lévő – környezetében történő elhelyezése.

16. Nemzeti értékeink- Zalaegerszegi Települési Értéktár

2012-ben született meg a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokól szóló törvény, amely kimondja, hogy a magyar nemzeti értékek megőrzendő, egyedülálló értékek, az összetartozás, az egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében nemzetünk értékeit össze kell gyűjteni, dokumentálni, ápolni, védelmezni és támogatni kell. Örökségünket, a magyar kultúra évezredes értékeit, a magyarság szellemi és anyagi alkotásait, ember alkotta és természet adta értékeit átfogó értéktárban kell összesíteni. A nemzeti értékeink védelme hozzájárul a nemzeti azonosság-tudat kialakulásához és megszilárdításához, nemzeti értékeink széles körű hazai és külföldi bemutatása, megismertetése nyelvi, szellemi, kulturális, gazdasági teljesítményünk, természeti és épített értékeink elismertetése, valamint a nemzeti arculat erősítése egyaránt kiemelkedő jelentőségű.

A nemzeti érték törvényben meghatározott fogalma: a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közössé és az adott terület történelmi kapcsolatáról.

A törvény előírásaival összhangban a Közgyűlés létrehozta a Zalaegerszegi Települési Értéktár Bizottságot, a feladatok ellátását azonban nem önálló testület, hanem a közgyűlés kulturális szaktanácsának hatáskörébe utalta.

Az elmúlt években a beérkező javaslatok alapján a bizottság az alábbi értékeket nyilvánította nemzeti értéknek és vette fel a települési értéktárba:

- GÁLA Társastáncklub Egyesület
- Magyar Szablyát, a Magyar Szablyavívást és a Borsody-vívórendszer
- Aquacity Vízicsúszda- és Élménypark
- Azáleás-völgy
- Csácsbozsoki Arborétum
- Fedett Termálfürdő, a Földönjáró toronyóra
- Gébárti Kézművesek Háza
- Göcseji Falumúzeum
- Göcseji Múzeum
- Jánkahegyi kilátó és kálvária
- Jézus Szíve Ferences Templom és Mindszenty-kert
- Kvártélyház és szabadtéri színház
- Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum
- Mária Magdolna Plébániatemplom
- TV-torony
- Városi Hangverseny- és Kiállítóterem
- Göcseji Besenyő térségének szótára c. könyv
- Evangélikus templomot
- Gébárti-tó
- Kálvária kápolna és temető
- Keresztury ház

- Református templom
- Szűz Mária Szeplőtelen Szíve templom
- Arany Bárány Szálloda épülete
- Csipkeházak
- Deák tér és környezete
- Mányoki Attila nyílt vízi hosszútávúszó-rekorder munkássága
- Neoromán stílusú vasútállomás
- „Gizike” gőzmozdony
- Szabolcs Péter Munkácsy-díjas szobrász munkássága
- Bóbita játszótér
- Kockás lilium
- Németh János Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikus, a Nemzet Művésze munkássága
- Zalaegerszegi postapalota
- Szent Anna kápolna és környezete
- Virágos Zalaegerszeg
- Mountain Man Marathon – Szilveszteri Hegyimaraton
- Roma Holocaust emléktábla

Tekintettel arra, hogy a felvételre javasolt érték települési, tájegységi vagy megyei értéktárba történő felvételét bárki kezdeményezheti, a javaslatok széles körből érkeznek. A bizottság lakossági, de pályázati feltétel okán egyesületi kérelemre is vett fel nemzeti értéket a települési értéktárba. A legtöbb érték felvételét azonban átgondolt koncepció alapján a Zalaegerszeg Turizmusáért Egyesület kérvényezte, a pályázati dokumentáció elkészítésében pedig az értékek gondozását magára vállaló Tourinform Iroda vállalt szerepet.

Az elmúlt évek során megfogalmazódott, hogy indokolt lenne az értékek felvételével, nyilvántartásával és gondozásával kapcsolatos feladatkörök önálló, csak e feladattal foglalkozó testülethez történő telepítése, mentesítve a közgyűlés szakbizottságát a „csatolt” feladatkörtől. A koncepció ennek alapján javasolja, hogy a törvény rendelkezésinek figyelembevételével a közgyűlés feladatkört önálló testület hatáskörébe utalja, amelynek tagja a Tourinform Iroda vezetője, Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ igazgatója, a Göcseji Múzeum igazgatója, a Zalaegerszeg Turizmusáért Egyesület elnöke és a Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány elnöke. A munkaszervezet feladatainak ellátásával (bizottsági ülések megszervezése, adminisztrációs feladatok ellátása, érték nyilvántartása) az eddig is példaértékű szerepet vállaló Tourinform Irodát célszerű megbízni.

17. A kulturális koncepció kiemelt infrastruktúrafejlesztési céljai 2021-2026 között

- A Göcseji Múzeum teljes felújítása
- A Göcseji Múzeum új épületszárnyának megépítése
- A Göcseji Falumúzeum felújítása és bővítése
- A Hevesi Sándor Színház és Griff Bábszínház felújítása
- A tervezett új köztéri alkotások elhelyezése
- Gébárti Regionális és Népi Kézműves Alkotóház tetőszerkezetének felújítása
- Egykori Korona szálló épületének felújítása
- Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár tervezett fejlesztéseinek megvalósítása

18. Zárszó

Az összegző gondolatokat a bevezetés felvetései alapján érdemes megfogalmazni. Az előttünk álló időszakban kihívások sora vár a kultúrára:

A világvárvány által okozott károk helyreállítása, a Hevesi Sándor Színháznak és a Griff Bábszínháznak otthont adó épület minél kevesebb kompromisszummal járó, ugyanakkor ésszerű pénzügyi határon belüli áttervezése és felújítása, a már épülő Mindszentyneum és a vele párhuzamosan megújuló Göcseji Múzeum rentábilis működtetése és felhelyezése az országos és határokon is átívelő kultúra térképére, a gazdaságfejlesztési stratégia mentén működésüket megkezdő vállalkozások, cégek figyelmének felkeltése a kulturális mecenatúra iránt, együttesen jelentik a következő öt év fő csapásirányait egy olyan időszakban, amikor a fenntartó önkormányzat figyelme emellett olyan nagy horderejű beruházásokra is összpontosul, mint a városi uszoda és az új sportcsarnok megépítése és beüzemelése.

A jelen kulturális koncepcióban megfogalmazottak alapján az alábbi fő célkitűzések foglalják össze terveinket a 2021-2026-os időszakra:

- Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása a kulturális intézményeink vonatkozásában (Göcseji Múzeum, Göcseji Falumúzeum, Hevesi Sándor Színház, Griff Bábszínház, Gébárti Regionális és Népi Kézműves Alkotóház, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár)
- Az intézményrendszeren kívüli lehetséges kulturális színterek kialakítása (csácsi kastély, andráshidai közösségi ház, kertvárosi katolikus közösségi tér, Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium belső udvara, Zalai Népzene Háza, egykori Korona Szálló)
- Az anyagban szereplő tervezett köztéri alkotások (szobrok, domborművek, egyéb művészeti alkotások) elhelyezése.
- A városi képtár funkció létrehozása a Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben
- A ZAZEE kulturális egyesület felvétele az alanyi jogon támogatott egyesületek sorába
- A koncepcióban szereplő kiadványok elkészítése a várostörténet feldolgozó kötetek gyarapítása
- A kultúra és a gazdaság kapcsolatának elmélyítése a hatékonyabb mecenatúra érdekében, azzal a szándékkal, hogy városunk minél színvonalasabb, és minél több országos jelentőségű kulturális eseménynek adhasson otthont.
- Önálló Települési Értéktár Bizottság létrehozása
- A turizmus és a kultúra kapcsolatának erősítése
- A kulturális szempontból értéket képviselő épületek felújítása